

Kandidati za poslance

JOSIP VIDMAR

Volivci občin: Lašče, Sodražica, Ribnica, Kočevje, Dobropolje, Ivančna Gorica, Grosuplje in Ljubljana-Rudnik bodo na volitvah 23. marca 1958 volili za poslanca v Zvezni zbor Zvezne ljudske skupščine tov. Josipa Vidmarja.

Josip Vidmar je bil rojen leta 1895 v Ljubljani. Po končani gimnaziji in filozofski fakulteti je bil književnik, od 1934 do 1941 pa dramaturg Slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani. Bil je eden izmed ustanoviteljev Osvobodilne fronte, leta 1943 pa je bil izvoljen za predsednika OF Slovenije.

Objavlja vrsto esejev in književnih člankov. Njegovo najpomembnejše delo so »Literarne kritike«, ki je izšlo leta 1951. Tovariš Vidmar je tudi veliko prevajal iz tujih jezikov. Leta 1948 je dobil Zvezno nagrado za prevod Mollerovega dela: »Teško pametna«. Odlikovan je z mnogimi najvišjimi našimi in tujimi odlikovanji ter je nosilec spomenice 1941.

Je predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti, predsednik književnikov Jugoslavije in član predsedstva Zveznega odbora SZDL. Stanuje pa v Ljubljani, Cesta na Rožnik št. 1.

IVAN MAČEK-MATIŠA

Na volitvah v Republiški zbor Ljudske skupščine LRS, 23. marca, bodo volivci občine Kočevje volili za svojega poslanca tovariša Ivana Mačka-Matiša.

Ivan Maček, ali kakor ga poznajo pod partizanskim imenom Matija, je bil rojen leta 1908 v Ljubljani. Pred vojno je bil delavec in aktivni delav v delavskem gibanju. Leta 1938 je bil obsojen na 4 leta zapora, 1941 pa je pobegnil iz zapora in stopil v partizanske vrste. Bil je komandant Glavnega štaba NOV in PO Slovenije ter član SNOS in AVNOJ, po vojni pa minister v vladi LRS ter visok državni in partijski voditelj. Vseskozi je zvezel in republikanski poslanec. Na volitvah leta 1953 je bil v sedanji občini Kočevje izvoljen za poslanca v Republiški zbor.

Tovariš Maček-Matiša je član predsedstva Zveznega odbora SZDL, predsednik Zveze borcev Slovenije, član Zveznega izvršnega sveta, član CK ZKJ in član izvršnega komiteja CK ZKS.

Je rezervni general-major, odlikovan z nešteti visokimi odlikovanji, med njimi tudi z Ordenom narodnega heroja.

Ob 8. marcu - Dnevu žena

Letos praznujemo 8. marec ne le samo kot borbeni praznik žena — ampak tudi praznik, ob katerem se s ponosom oziramo na pot priborjenih pravic. Poteka 49 let odkar je bila na konferenci ameriških socialistov leta 1909 postavljena zahteva po volilni pravici žena. To geslo je danes sprejelo že več kot 70 držav sveta in ga podpira tudi organizacija Združenih narodov. Borba za ženske pravice ni bila samo borba žensk, ampak sestavni del borbe delavskega razreda — za enakopravnost političnih in socialnih pravic žena. Zato praznujemo 8. marec kot politično zmago vseh naprednih žena v svetu, ki so pripravljene boriti se za enakopravnost žena in uresničenje demokracije v vseh deželah sveta.

Iz zgodovine vemo, da se je žena vrgla v različnih družbenih sistemih, da pot do resnične enakopravnosti ni bila lahka. Za politične pravice žena se je borila komunistična Partija Jugoslavije pod vodstvom tovariša Tita še v svoji ilegali. V času narodnoosvobodilne borbe pa so žene same pokazale, da so si politično enakopravnost priborile in imajo volilno pravico uzakonjeno v ustavi.

Ob letošnjem 8. marcu imamo pred očmi sodelovanje žena v naši socialistični skupnosti; v organih delavskega in družbenega upravljanja, v svetih in raznih odborih pa je odstotek glede na odstotek volivk še mnogo prenizek. Gre za to, da bi žene kot volivke sodelovale na zborih volivcev in tam iznašale svoje predloge. Iz izkušnje vemo, da mnogo žena ne sodeluje več v svoji posebni organizaciji, ampak aktivno delajo v raznih družbenih organih, kot so: sveti za varstvo družine, šolski odbori, RKS, Zveza prijateljev mladine in v vrsti drugih organizacij. Glede na družbeno sredstva, ki jih ustvarjajo tudi žene, pa je sodelovanje žena pre-

majhno v organih delavskega upravljanja, to je tam, kjer se ustvarjajo tudi sredstva, ki naj bi omogočila ženo razbremeniti, da bi se lahko v večji meri posvetila svojemu poklicu, strokovni izobrazbi in tudi družini.

V organizaciji stanovanjskih skupnosti bo možno prilagoditi ustanove za razbremenitev žene, kot so: pralnice, otroški vrtec in razna uslužnostna dejavnost v bližini, kjer one stanujejo. Seveda pa bodo tudi v organizaciji stanovanjskih skupnosti potrebna sredstva, ki morajo biti zagotovljena v občinskih družbenih planih. Občinski družbeni plani predvidevajo povečanje ustanov za razbremenitev, vendar si moramo biti na jasnem, da se morajo ta sredstva ustvariti z delom — v proizvodnji in da morajo biti v realnem razmerju z našo gospodarsko stvarnostjo.

Če pogledamo vse pridobitve, ki jih danes naša socialistična skupnost nudi zaposleni ženi z raznimi zakoni kot so: zakon o delovnih odnosih, skrajšan delovni čas do 3 let otrokove starosti, zakon o socialnem zavarovanju, predporodna in poporodna zaščita, zakon o pokojninskem zavarovanju in vrsto drugih uredb, potem se moramo zavedati tega: če imamo pravico do vseh teh ugodnosti — potem imamo tudi dolžnosti. Že dolga leta urejajo žene vrsto drobnih vsakdanjih nalog, za katere vse premalo vemo v javnem življenju in se ne obravnavajo na zborih volivcev in sestankih SZDL. Iz prakse vemo, da žene mnogo delajo za rast šolskih kuhinj, za razvoj gospodinj-ske pospeševalne službe, zadružnice za dvig proizvodnje na vasi, vendar vse to drobno delo še nima ti-stega priznanja, kot bi ga v javnosti zaslužilo. Posamezne uspehe ženskih društev vse premalo podpiramo. Kako žene v družinskih de-lajo na posameznih vprašanjih, nam

nudi lep primer kolektivnega dela Društvo za pomoč družini v Kočevju. V okviru društva je bilo mnogo tečajev za izobrazbo žena in dobile so tudi pomoč v praktičnem pouku in krojenju in gospodinjstvu. Vse večje potrebe po razbremenitvi žene nam narekujejo tudi, da bomo morali gospodinjstvo postopoma preusmerjati iz zaostalega v naprednejše in bo prav, če ob prazniku 8. marca vzamemo tudi tole nalogo: razvoj gospodinj-skih centrov v okviru občine.

V pripravi na volitve v Zvezno in Republiško skupščino bomo razpravljale o konkretnih nalogah in posameznih problemih, ki bi omogočili ženam lažje sodelovanje v družbeni skupnosti.

Pravijo, da se zima še ni poslovila!

OBČINSKI ZBOR ZVEZE BORCEV OBČINE KOČEVJE

Borci NOV - tudi borci za socializem!

V Kočevju je bil 4. marca letni občni zbor Občinskega odbora Zveze borcev Kočevje. Na njem je sodelovalo nad 60 delegatov iz vseh predelov kočevske občine ter gostje: predsednik Okrajnega odbora ZK Ljubljana Stadler, dosednji sekretar OO ZB Herman in novi sekretar Vrhovne, sekretar Občinskega komiteja ZK Kočevje Boris Mikoš, predsednik ObLO Janez Rigler in drugi. Občni zbor je odprl v imenu Obč. odbora ZB tov. Boldan-Silni, poročilo pa je podala v imenu Obč. odbora ZB Reška Hribar.

V poročilu je bilo navedeno, da predstavlja organizacija ZB močno politično silo. Člani ZB so v prvih vrstah pri graditvi socializma. Velik del članov aktivno sodeluje v organih delavskega samoupravljanja, v organih družbenega upravljanja, od 60 odbornikov ObLO je 55 odbornikov članov ZB, sodelujejo v svetih pri ObLO itd.

Občni zbori ZB so lepo uspeli, vendar je bilo storjenega za ureditev partizanskih grobišč. Proslave ob priliki državnih praznikov so po zaslugi organizacij ZB povsod lepo uspeli. Pri tem se je posebno odlikovala organizacija ZB na Rudniku.

Krajevne organizacije ZB so se pri svojem delu precej osamosvojile in dosegle lepe uspehe. Tudi sodelovanje z ostalimi organizacijami je bilo zadovoljivo.

Na območju kočevske občine deluje 21 krajevnih odborov ZB, ki imajo v svojih vrstah nad 2100 članov. Lani je bilo na novo sprejeto 62 novih članov, 27 članov pa je umrlo. V članstvu ZB je skupno 483 članov ZK. Naj se omenimo, da deluje v organih družbenega upravljanja 857 članov ZB.

Organizacije ZB so nudile vso pomoč otrokom padlih borcev in žrtev fašističnega terorja. V občini je 177 otrok padlih borcev, od tega 7 brez obeh roditeljev. Ljudska oblast je nudila tem otrokom vso materialno pomoč pri šolanju. Za 122

otrok, ki se šolajo ali so v uku, je bilo lani izdano nad 5.500.000 din stipendij in pomoči.

Organizacija ZB je nudila tudi pomoč za priznavanje pokojnin, invalidnine, pri zaposlitvi, materialno pomoč za starejše in onemogle članice itd.

Med člani je razpisana posebna anketa, ki ima nalogo zbrati podatke o zdravstvenem stanju, kvalifikacijah in drugem, kar bo dalo najlepši pregled, kako in v kakšnih pogojih živijo bivši borci.

Ko so razpravljali o vzgoji otrok padlih borcev je več delegatov ugotovilo, da je bila materialna pomoč tem otrokom zagotovljena, slabše pa je bilo s politične strani, zato bo treba v bodoče polagati več pozornosti na politično vzgojo teh otrok. Govorili so tudi o novih predpisih, ki urejajo pokojnine in invalidnine bivših borcev in vdov ter o posebnem otroškem dodatku za otroke padlih borcev. (Konec na 2 strani)

PO SVETU

Grčija je nenadoma ostala brez vlade, ker je dosednji ministrski predsednik odstopil in zahteval razpis novih volitev. Njegova stranka je namreč v parlamentu izgubila 15 poslancev, ki se niso strinjali s politiko vlade. Grški kralj bo verjetno zahteval sestavo uradniške vlade, ki jo bodo sestavljali zastopniki vseh vodečih političnih strank. Kako bo z volitvami, še niso odločili.

Med Francijo, Tunisom in Alžirjo se vedno posreduje Amerikane. V svojih izjavah, ki so zelo optimistične in so iznena-dile celo francoske službene kroge, trdi, da je pripravljen v uspeh svojega poslanstva. Ker pa so se Amerikanci vmešali tudi v alžirski problem, ki ga hočejo na predlog tunizijskega predsednika Burgibe reševati hkrati z vprašanjem Tunizije, so začeli Francozi vedno glasneje govoriti o tem, da bi bilo treba anglo-ameriško posredovanje v francosko-tunizijskem sporu čimprej končati. V Franciji pa še vedno hujskajo proti Tuniziji in trdijo, da se imajo Francozi za vstajo v Alžirju zahvaliti predvsem pomoči, ki jo alžirski uporniki dobivajo iz Tunizije. V Tuniziji francoske čete še vedno ne morejo nikamor iz garnizionov. Tunizijanci vztrajajo na svoji zahtevi, da francoske čete zapustijo njihovo deželo.

Namesto dosedanjega veleposlanika Sovjetske zveze v ZDA je sovjetska vlada imenovala novega veleposlanika Menšikova. Ob njegovem prihodu v Združene države ga je ameriški tisk sprejel z veliko pozornostjo. V treh tednih, kolikor se mudi v ZDA, pa je že dvakrat obiskal predsednika Eisenhowerja. Na tiskovni konferenci pa se je predsednik zelo pohvalno izrazil o sovjetskem veleposlaniku in

dejal, da je Menšikov v razgovorih zavzel osebno prijazno stališče. Po zadnjem sestanku s predsednikom Eisenhowerjem pa je Menšikov izjavil, da je Eisenhower zavzel pošteno in iskreno stališče in zadržal, da Sovjeti takšne kvalitete spoštujejo. Ni bilo objavljeno, o čem sta se oba diplomata razgovarjala.

Na Koroškem so bile preteklo nedeljo volitve v občinske odbore. Ponovno je zmaga socialistična stranka, ki je dobila še enkrat več glasov kot ljudska stranka. Socialisti so dobili v 227 občinah 1177 mandator, komunisti pa 13. Klerikalna ljudska stranka je dobila 591 mandator, pronačisti pa 257 mandator. Koroški Slovenci pa so zadržali v svojih rokah obe prejšnji občini in sicer Blato in Gorenjo vesco in to kljub temu, da so na Koroškem zmanjšali število občin od prejšnjih volitev za 13, da bi tako po že znani volilni geometriji ojačali nemške pozicije.

Prihodni teden se bo na povabilo našega Izvršnega sveta v Jugoslaviji uradno mudil predsednik danske vlade. Med obiskom bo poleg Beograda obiskal tudi Slovenijo in Hrvaško. Predsednik vlade Hansen je po poklicu tiskar in si je višjo izobrazbo pridobil na večernih tečajih.

V Jugoslavijo se vrača vodja stalne jugoslovanske delegacije pri Združenih narodih dr. Brleč, ki je štiri leta vodil našo delegacijo v Združenih narodih in v Varnostnem svetu. Znan je njegov nastop v Varnostnem svetu, ko je ta po 12-urnem zavzemanju jugoslovanske delegacije izglasoval sklep, da se morajo napadalci Egipta umakniti s Sueskega prekopa in egipčanskih tal.

Na Dunaju so v teku pogajanja o odprtih vprašanjih in odnosih med Jugoslavijo in Avstrijo. Komisija, ki je konec preteklega meseca zasiedala na Dunaju, je določila dnevni red razgovorov ter imenovala več odborov, ki bodo do konca tega meseca predložili poročilo o svojem delu. Komisija bo delo nadaljevala aprila meseca v Beogradu. V okviru tehnične in ekonomske pomoči, ki jo je začela izvajati Sovjetska zveza do gospodarsko zastopnih dežel, bo dobil Cejlon posebno posojilo v višini 30 milijonov dolarjev za gradnjo jeklarn ter tovarn industrije gume in sladkorja. Te tovarne bodo pomagali graditi sovjetski strokovnjaki.

Združitev okrajnih odborov Zvez ženskih društev

Dne 17. februarja 1958 je bila na Okrajnem odboru Zveze ženskih društev v Ljubljani združitev obeh okrajnih odborov Kočevja in Ljubljane. Poročilo za okraj Kočevje je podala tovarišica Pepca Debeljak, ki je v svojem poročilu opisala, kako je Okrajni odbor ZŽD reševal posamezne probleme in jih v času po IV. kongresu obdelal na konferencah: zaščito matere in otroka, vprašanje prehrane in šolskih kuhinj. Pri analizi družbene prehrane in šolskih kuhinj je sodeloval tudi Zavod za napredek gospodinjstva Kočevje in je bilo s pomočjo Zavoda o vprašanju šolskih kuhinj več seminarjev z ženami, ki delajo v njih.

Poročilo okraja Ljubljana je podala tovarišica Tončka Durjava. Aktivnost žena v ljubljanskem okraju so razvijali preko SZDL in komisij za žene pri obč. odborih SZDL. Kot napotilo za nadaljnje delo žena v ljubljanskem okraju bo služil referat »Družbeno uveljavljanje žena« tovarišice Tončke Durjave, predsednice komisije za ženska vprašanja pri Okrajnem odboru SZDL, ki ga je podala na okrajnem plenumu SZDL.

NA RUDNIKU AKADEMIJA ZA PRAZNIK ŽENA

Tudi na Rudniku bodo žene lepo praznovale 8. marec — praznik žena. V počastitev praznika bo akademija, kjer bodo sodelovali celičani iz rudniškega otroškega vrta in rudniška godba. Želimo, da bi se akademije udeležile vse žene.

ZBOROVANJE V SODRAŽICI

8. marca ob 8. uri jutraj bo v domu Partizana v Sodražici veliko predvolilno zborovanje za vse volivce Sodražke doline in za volivce Gore. Volivci! Udeležite se tega zborovanja v čim večjem številu. Dokažimo, da smo za današnje družbeno ureditev, za socializem, za napredek na vseh področjih dejavnosti v širšem in lokalnem merilu, člani množičnih organizacij in vsi delovni ljudje tega področja — v nedeljo 9. marca vsi na predvolilno zborovanje v Sodražico!

Razprava po obeh poročilih je pokazala, da se bomo morale pogledati predvsem v to, kako čim prej uresničiti razbremenitev žene. Okr. odbor je sprejel sklep, da bo okrajna konferenca ZŽD v mesecu maju in bo obravnavala mlečne — šolske kuhinje.

Za predsednico Okrajnega odbora Zveze ženskih društev Ljubljana je bila izvoljena tov. Anica Nagode iz Kočevja, v sekretariat tega odbora pa:

Tončka Durjava, Angelca Strman, Cirila Bambič, Marica Lasčič, Pavla Janež, Ančka Zilherl, Milena Jelen, Julči Resnik, Ančka Kurent, Zora Godina in Ančka Nagode.

Javna radijska oddaja

O nedeljski javni radijski oddaji smo že pisali. Spored v glavnem ne bo spremenjen in oddaja se bo pričela po 15. uri.

Prireditveni odbor oddaje je odločil, da bodo delili brezplačne vstopnice, ki ne bodo oštevilčene, po večjih kolektivih, 7. in 8. marca pa bodo na razpolago tudi v trgovini »Tkanina« (pri Žagarju) in trgovini Knjižarna in papirnica. Vsek bo lahko dobil samo dve vstopnici. Poudariti moramo, da je oddaja namenjena volivcem, zato naj mlajši ostanejo doma.

Za radijsko oddajo, ki je res nekaj posebnega za Kočevje, je veliko zanimanja tudi na podeželju. Najavljenih je že več sto ljudi iz kočevske Reke, Fare, Mozja in bližnje okolice, zato je prav, da tem damo prednost pri vstopu v dvorano. Med njimi bo dosti takih, ki doma nimajo elektrike in zato tudi ne radijskih sprejemnikov in bi oddajo, ki je namenjena vsem prebivalcem občine, sploh ne mogli spremljati. Iz dvorane v Seškovem domu bo direktni prenos čez veliki oddajnik Radio-televizije Ljubljana in bodo vsi tisti, ki ne bodo dobili vstopnic, lahko oddajo poslušali doma pri sprejemniku ali na ulicah, ki so ozvočene.

V dvorano bo šlo 650 poslušalcev (sedišča in stojišča). Avla seškovega doma in okolica ne bosta ozvočeni in okoli dvorane mora vladati

mir, zato priporočamo tistim, ki ne bodo dobili vstopnic, da ostanejo doma, oziroma poslušajo oddajo pri sprejemniku. Pripravljalni odbor oddaje prosi vse poslušalce, naj bodo disciplinirani, naj upoštevajo ukaze vodstva oddaje in rediteljev ter tako omogočijo nemoteno in kvalitetno oddajo.

Le redki kraji so deležni te časti, da jih obiščejo najboljše skupine našega Radija, zato pokažimo, da znamo ceniti njihovo umetnost in ne štedimo z uslugami, ki jim jih lahko nudimo ter s priznanji za uspešno izvedeni program. Od nas vseh zavisi, če nas bo skupina Radio-Ljubljana v doglednem času spet obiskala!

Me

Z velikega zborovanja na Rudniku

V soboto, 1. marca, je bilo v domu »Svobode« na Rudniku veliko predvolilno zborovanje, na katerem je govoril kandidat za poslanca v Republiški zbor Ivan Maček-Matiša. Volivci Rudnika in okoliških vasi so se zborovanja udeležili v velikem številu.

Tov. Maček je v svojem govoru prikazal naše uspehe na področju zunanje in notranje politike ter gospodarstva v preteklih letih. Ko je govoril o zunanje-političnih vprašanjih je poudaril potrebo po čim-

prejšnji gospodarski neodvisnosti od vseh. Na področju delavskega in družbenega upravljanja smo dosegli že lepe uspehe.

Volivci so njegovemu govoru z zanimanjem sledili. V razgovoru so mu zastavili več vprašanj v zvezi z dvigom življenjskega standarda. Diskutantje so načelniki vprašanja, ki so se nanašala na razmere pri kočevskem rudniku. Tov. Maček je obljubil, da se bo pozanimal in posredoval, v kolikor bo ugotovil, da je bila kritika utemeljena.

Zunanjepolitični komentar

Presenečenje ?

Teško bi bilo zahodno javnost bolj iznenaditi, kakor so jo iznenadili Sovjeti s svojo privolitvijo v to, da se pred konferenco najvišjih predstavnikov zbrano zunanjih ministrov in pripravijo konferenco predsednikov vlad. Medtem ko je po hudih notranjih sporih v ameriškem zunanjem ministrstvu to le pristalo na sklicanje konference predsednikov vlad, ki bi pripravili po običajnih diplomatskih poteh, so Sovjeti z vestjo, da se strinjajo s sklicanjem predhodne konference zunanjih ministrov, iznenadili ves zahodni svet in nič manj uradne ameriške kroge. Zastopniki ameriškega zunanjega ministrstva prve dni vesti sploh niso hoteli komentirati.

To, da je Sovjetska zveza pristala na sklicanje konference zunanjih ministrov, pomeni za Zahod politični uspeh, Sovjetski zvezi pa služi v dokaz, da ji je dejansko do tega, da pride do sestanka najvišjih predstavnikov dejel, kjer bi rešili nekatera ključna mednarodna vprašanja, ki vse od dni, ko je začela popuščati hladna vojna, onemogočajo, da bi se mednarodno zaupanje povečalo in da bi sklenili obširne sporazume o razorožitvi, združitvi Nemčije in Koreje, opustitvi atomskih poskusov in drugem.

Sklicanje konference zunanjih ministrov so postavljali na Zahodu kot glavni in edinstveni pogoj za sklicanje konference predsednikov vlad. S tem, da je Sovjetska zveza na to konferenco pristala, je dejansko prisilila Zahod, da preneha z vprašanji v zvezi s postopkom za sklicanje konference najvišjih predstavnikov in da se odloči neposredno za konferenco samo.

S tem korakom so Sovjeti postavili zahtev pred gotovo dejstvo, ki ga ta ne bo mogel zlahka obiti. Proti sklicanju konference predsednikov so na Zahodu predvsem oni krogi, ki trdijo, da zahodne velesile še niso dovolj močne, da bi mogle enakopravno razpravljati s Sovjetsko zvezo in da je treba torej pridobiti na času. Tako nameravajo konferenco zavlačati in politični s delom na izstrlejanju novih satelitov, ki so jih za letošnje leto v Ameriki že napovedali. Dufles je te dni govoril o sovjetskem predlogu glede konference zunanjih ministrov in je že postavil nova vprašanja, ki jih je treba rešiti še prej, preden pride do konference. S temi vprašanji je povezal problem nemške združitve. Vzporedno s to njegovo izjavo vodi vlada v Bonnu že več kot deset dni aktivno politično dejavnost, katere namen je preprečiti mednarodno sporazumevanje brez predhodne nemške združitve.

V prihodnjih dneh se bodo sestali v glavnem mestu države Filipini trije zunanji ministri zahodnih velesil in se bodo prav gotovo pomenili o tem, kaj naj store sedaj, ko je Sovjetska zveza pristala na njihov glavni pogoj. Ker nobena od velesil, pod pritiskom svetovne javnosti, ni dosedaj odpovedala svojega sodelovanja na sestanku predsednikov vlad niti ni nastopila proti takemu sestanku, lahko z gotovostjo računamo, da bo prišlo vsaj do sestanka zunanjih ministrov in to po vsej verjetnosti še to pomlad. Še danes govorijo o uspehih te konference bi bilo na vsak način prezgodaj. Eno pa je gotovo in sicer, da bo ta konferenca na vsak način pripomogla k izboljšanju mednarodnega vzdušja in zaupanju. To pa je glavni smoter vseh pozitivnih naporov v mednarodnem življenju zadnjih tednov.

B. Mikoš

Zbor članov Zveze borbe v Ribnici

Pred dnevi je bil v Ribnici občni zbor Zveze borcev NOV občine Ribnica. Občnega zbora sta se kot gosti udeležila tudi tov. Fajdiga, član GO ZB Slovenije, in predstavnik OO ZB Ljubljana tov. Kumer. Poročilo predsednika Občinskega odbora ZB Ribnica Antona Maležiča je zajemalo politično stanje doma in v svetu, tajnik Vinko Kersnič pa je poročal o konkretnem delu, uspehih in pomanjkljivostih organizacij ZB v preteklem letu.

Najvažnejše misli poročil in kasnejše razprave na zboru so bile naslednje: Povečati politično aktivnost članov ZB. Tu bi lahko veliko storili krajevni odbori ZB. Krajevni odbori bi morali sklicevati članstvo na sestanke in na njih seznanjati člane in jih vzgajati v socialističnem duhu. Potrebna je večja povezava z drugimi političnimi organizacijami.

PLOŠČA JOZETU ŠESKU
Komisije, ki so bile izvoljene na zadnjem občnem zboru, niso v celoti zadovoljivo opravile svojega dela, z izjemo komisije za otroke padlih borcev, ki je svoje delo zelo dobro opravila. Odbor je nudil pomoč socialno ogroženim članom, kolikor je bilo sredstev na razpolago za te namene. Stipendiranje otrok padlih borcev je urejeno. Lani so začeli z urejevanjem grobišč padlih borcev. Letos pa bodo odkrili spominsko ploščo na kraju, kjer je bil narodnemu heroju Jožetu Šesku na Mihelčevi hiši v Ribnici, kjer se je Šesko pred vojno in med vojno večkrat mudil. V Jelenovem žlebu bodo 22. julija odkrili spominsko ploščo na kraju znanih borb in zmag partizanske vojske marca 1943 z imenom »Zmagaj brigade«. Spominsko ploščo bodo odkrili tudi padlim aktivistom in sicer v Jasnici pri Dolenji vasi.

Na področju ribniške občine je skupno 564 članov ZB, od tega največ v krajevnem odboru ZB Ribnica in sicer 312. Omeniti pa je treba, da so izven vrst organizacije še vedno nekateri bivši borci in tisti, ki so na ta ali drugi način pomagali osvobodilnemu gibanju. Za te ljudi naj bi poskrbeli krajevni odbori, da se vključijo v članstvo.

Vseh otrok padlih borcev in žrtev fašističnega terorja je 52 in sicer 53 z enim roditeljem, 2 pa brez obeh roditeljev. Ti otroci so deležni vse skrb in moralne pomoči, da se bodo lahko usposobili za življenje. Kakor je na eni strani za te otroke poskrbljeno z materialne strani, tako bo treba polagati tudi več pozornosti na vzgojo teh otrok.

Na občnem zboru so dalj časa razpravljali tudi o delu zgodovinske komisije. Govorili so tudi o tem, da bi se v ribniškem gradu uredil prostor za muzej NOB.

SKLAD ZA BORCE
Dotaknili so se tudi vprašanja — zaposlovanje članov ZB pri raznih podjetjih. Res je, da podjetja niso socialne ustanove, vendar bi morali imeti pri zaposlovanju prednost članov ZB.

Z zbora ZB občine Kočevje
(Nadaljevanje s 1. strani)
Primer bivšega partizana in rezervnega kapetana JLA Resmana, ki je bil ob reorganizaciji Okrajne uprave za ceste razrešen dolžnosti cestnega nadzornika, v zame-ni za to pa so mu dodelili mesto pomočnega cestarja, je dal povod za razpravo o zaposlovanju nekaterih bivših borcev. Pri tem pa se je pokazalo tudi to, da so nekateri bivši borci in organizacije ZB premalo storile za prekvalifikacijo teh ljudi, da bi dosegli znanje in pogoje za boljša delovna mesta kot tisti, ki so jih imeli prej.

Zbiranje zgodovinskega materiala lepo napreduje in je pri tem zgodovinska komisija dosegla že lepe uspehe. Slabše je bilo s pisanjem življenjskih spominov padlih borcev in bo treba tudi to delo pospešiti.

Združenje rezervnih oficirjev in Zveza borcev imata pri svojem de-

lu mnogo skupnega. Zato je bil umesten predlog, da bi prihajali na predavanja rezervnih oficirjev tudi člani ZB, ki so bili v NOV zaposleni. Predsednik OO ZB Ljubljana tov. Stadler je v daljšem govoru govoril o vlogi, namenu in pomenu organizacij ZB in dal tehtne misli za bodoče delo. Nadalje je govoril o proslavi 15. obletnice bitke na Sutjeski. To pomembno obletnico naj bi proslavili tudi v lokalnem merilu po vseh občinah z akademijami, s partizanskimi pohodi (tak pohod bo 22. julija v Jelenov žleb), razstavi dokumentarnih slik iz NOB itd. Člani ZB naj bi sodelovali tudi pri pohodu »Okoli okupirane Ljubljane«, ki bo letos 11. maja.

Na kraju so izvolili nov 31-članski občinski odbor, 3-članski nadzorni odbor in 15 delegatov za okrajno konferenco ZB Ljubljana,

vsem od delavnosti osnovnih organizacij Socialistične zveze. Priprave za volitve odborov Socialistične zveze so pokazale, da ima Socialistična zveza nedelavne člane zlasti tam, kjer odbori ne znajo najti konkretnih nalog za delo. To se čuti zlasti v mestu in večjih krajih, kjer se ljudje manj zanimajo za sestanke kot na deželi. Volitve pa so pokazale, da je politična zavest ljudi mnogo večja, kot to kaže obisk na slabo pripravljenih sestankih, kakršnih je bilo pri nas precej. Visoka politična zavednost se kaže med drugim tudi v tem, da je bilo od 6872 glasovnic le 8 prečrtanih.

Člani Socialistične zveze, zlasti pa komunisti, se moramo boriti, da pritegnemo čim več ljudi k aktivnemu delu v družbenem in delavskem upravljanju, kjer državljani samostojno rešujejo in odločajo o vseh življenjskih vprašanjih. Na občnih zborih Socialistične zveze in zborskih volitvah so ljudje sprožili mnogo vprašanj, ki jih lahko rešimo v občni občini. Mnogokrat zaradi drobnih vprašanj zvišamo

Ugled Socialistične zveze bomo dvignili le z aktivnim delom vsakega člana. To pa je odvisno pred-

Predvolilna tribuna

A. P., dijalkinja iz Ribnice. Prosim, če v vaši rubriki »Predvolilna tribuna« na kratko opišete vse dosedanje ljudske skupščine, od izvolitve AVNOJ pa do danes.

Že leto dni po oboroženi vstaji proti okupatorju se je sestal 26. novembra 1942 v Bihaču (Bosni) AVNOJ, predstavniški organ NOB. Kratica pomeni: Antifašistično veče (svet) narodne osvoboditve Jugoslavije. Na drugem zasedanju 29. in 30. novembra 1943 v Jajcu pa je postal AVNOJ vrhovno zakonodajno in izvršno telo nove Jugoslavije. Tretje zasedanje AVNOJ pa je bilo od 7. do 10. avgusta 1945 v Beogradu. Na tretjem zasedanju se je AVNOJ preimenoval v začasno ljudsko skupščino, ki je imela 483 poslancev. V to skupščino so prišli tudi poslanci iz bivše Jugoslavije ter osebnosti raznih skupin, ki niso sodelovale z okupatorjem.

Pred občinskim praznikom
V našem listu smo že poročali, da se Ribničani pripravljajo na proslavo občinskega praznika, ki ga slavi vsako leto 23. marca v počastitev velike partizanske zna-

ge 26. marca 1943. leta v Jelenovem žlebu. Letos bodo praznik še posebno lepo proslavili. Izbran je bil tudi častni odbor za proslavo, ki ga sestavljajo: Janez Vipotnik, predsednik Okrajnega odbora SZDL Ljubljana, Viktor Avbelj-Rudi, podpredsednik Izvršnega sveta LRS, Jože Borštnar, sekretar OK ZKS Novo mesto, Jan Lokovšek, general Ljudske milice, Matija Maležič, državni sekretar za finance LRS, Franc Stadler, predsednik Okrajnega odbora ZB NOV Ljubljana, Mara Dermastija, predsednik Trgovinske zbornice LRS, Franc Kresc-Coban, predsednik združenja VVI Slovenije, Klanjšek Vajsa, direktor in Ivan Fajdiga, član Glavnega odbora ZB NOV Slovenije.

Pri Občinskem odboru ZB pa deluje pripravljalni odbor za proslavo praznika. Člani odbora so: Stane Ilc, Anton Maležič, Franc Debeljak, Maks Nosan, Dušan Lavrič, Janez Picek, Bogo Abrahamberg, Janez Picek in Ančka Pakšič.

Prvotno so sklenili, naj bi bila proslava tudi v Jelenovem žlebu. Ker pa je v marcu še razmeroma hladno vreme, so se odločili, da bo proslava v Jelenovem žlebu na Dan vstaje slovenskega naroda — 22. julija. Takrat bodo na kraju borb odkrili tudi spominsko ploščo in v hvalcebnih spomin borcem, padlim na tem predelu.

26. marca bo poteklo 15 let zmagovite bitke v Jelenovem žlebu. Prebivalci Ribniške doline so v minulih vojni veliko prispevali za osvobodilno stvar. Velik je bil tudi krvni davek. Za svobodo domovine je padlo v partizanih ali kot talci ter pomrlo v internacijah okoli 300 domačinov.

Ribničani bodo slavili svoj praznik tudi v času lepega gospodarskega razvoja, ki je očiten poseben v zadnjem obdobju. Svoj praznik bodo slavili v času državnih volitev, kar bo dalo praznovanju še poseben pečat.

Anica Nagode - predsednica Okrajnega odbora Zveze ženskih društev
Ob združitvi Okrajne Zveze ženskih društev Kočevja in Ljubljane je bila za novega predsednika Okr. Zveze ženskih društev Ljubljana izvoljena tov. Anica Nagode iz Kočevja.

Anica Nagode je bila rojena 20. julija 1920 v Sori pri Kranju. Pred vojno je bila tekstilna delavka, že januarja 1942 pa je aktivno sodelovala z Osvobodilno fronto in partizanskimi enotami. Leta 1943 je bila na 1. kongresu AFŽ v Dobrniču.

V povojnem času je opravljala važne in odgovorne naloge v organizaciji AFŽ in drugod. Od leta 1953 je v Kočevju in jo vseskozi poznamo kot pridno in vztrajno delavko v organizaciji ženskih društev in organih oblasti ter družbenega upravljanja. Veliko dela tudi na območju socialnega varstva, je predsednica Sveta za socialno skrbstvo pri ObLO Kočevje in članica sekretariata občinskega odbora SZDL Kočevje. Članica ZKJ je od leta 1943. Poleg velikih obveznosti, ki jih ima v javnem življenju, je vzorna mati treh otrok.

Tovarišici Nagodetovi čestitamo k izvolitvi na tako odgovorno mesto in prepričani smo, da se bosta njena sposobnost in trud kmalu pokazala v delu ZSD.

Za uspešnejše delo bomo morali območje dela osnovnih organizacij Socialistične zveze prilagoditi območju dela stanovanskih skupnosti, krajevnih odborov, volilnih enot, volišč in podobno. Nekaj osnovnih organizacij Socialistične zveze smo ob volitvah že združili oziroma jim spremenili območje dela. Za mesto in okolico bomo morali to napraviti na sestanku predsednikov odborov Socialistične zveze in sekretarjev osnovnih organizacij Zveze komunistov.

Prva velika preizkušnja novih osnovnih organizacij Socialistične zveze in skrb nas vseh so prav gotovo volitve, ki bodo 23. marca letos. Volilna udeležba na teh volitvah naj dokaže visoko politično zavest volilcev, če se ne zanimamo, da bi organizirali potrošniške svete in jim pomagali, da bi lahko uspešno odstranjevali težave potrošnikov. Ustanavljanje in delo stanovanskih skupnosti naj bo skrb odborov Socialistične zveze v mestu in večjih krajih. O tem smo že mnogo govorili, a do sedaj malo napačili. Potrošniški sveti, razen nekaj primerov, sploh še niso zaživeli. Pri tem ne smemo pozabiti, da ne uvažamo družbenega upravljanja samo zato, da bi neko delo bolje izvršili, kot bi to storili centralni in upravni organi, ampak da s tem uvažamo socialistične družbene odnose med ljudmi območja nekega hišnega sveta, stanovanske skupnosti ali krajevnega odbora.

J. K.

Po volitvah v odbore SZDL

Volitve v osnovne organizacije SZDL občine Kočevje so pravkar zaključili. Letos smo se odločili za tajne volitve, da bi dvignili število članstva, da bi izvolili v nove odbore najboljše ljudi in povečali ugled Socialistični zvezi. Z volitvami v osnovne organizacije SZDL smo tudi začeli s pripravami na volitve poslancev v Zvezno in Republiško ljudsko skupščino.

Večkrat smo na raznih sestankih in sejah ugotavljali, da število članstva Socialistične zveze v naši občini ne odgovarja politični zavesti ljudi. V začetku priprav na volitve smo imeli v občini od 9233 volivcev 5663 članov SZDL ali 62 odst. volivcev. Pri sprejemanju novih članov so se izkazali nekateri kraji, ki so bili do sedaj med najslabšimi. Na primer osnovna organizacija Čepelje-Vinoli je dvignila od 57 članov Socialistične zveze od 6 na 103, Bosiljska Boka od 15 na 57, Dolga vas od 168 na 251, Ku-

želj od 26 na 50 itd. Zelo malo članov Socialistične zveze v primerjavi z volivci imajo še vedno v Predgradu (63 članov od 243 volivcev), Suhor-Podstene (15 od 53 volivcev). Ti kraji, zlasti Predgrad, občutno vplivajo na celotni odstotek članstva SZDL v občini. V teh in še v nekaterih drugih krajih čaka nove odbore mnogo dela, preden bodo dvignili Socialistično zvezo na višino, kot jo imajo v Črnem potoku, Željnah, Borovcu, Koblerjih, Novih selih in še ponekod.

Če bodo hoteli novi odbori opraviti zaupanje, ki so jim ga izkazali volivci s tem, da so jih izbrali za tako odgovorno delo, bodo morali takoj krepko poprijeti za delo. Zlasti odbori, ki so ob volitvah pridobili mnogo novih članov, se ne smejo zadovoljiti z doseženimi uspehi.

Ugled Socialistične zveze bomo dvignili le z aktivnim delom vsakega člana. To pa je odvisno pred-

Anica Nagode

S. T. iz Kočevja. Koliko in katere svete ima ObLO Kočevje, koliko državljanov sodeluje v njih in koliko je takih, ki se člani več svetov?
Pri ObLO Kočevje je 13 svetov. Sveti so naslednji: Svet za družbeni plan in finance, za splošno upravo in notranje zadeve, za gospodarstvo, za komunalne zadeve, za stanovanske zadeve, za delovne odnose, za šolstvo, za prosveto, za zdravstvo, Svet za socialno skrbstvo, za varstvo družine, Svet za telesno vzgojo in Svet za kmetištvo in gozdarstvo. V teh svetih je 117 državljanov, v glavnem pa ena in iste osebe niso v več svetih.

F. L., poslovodja iz Kočevja. Ali se vam ne zdi, da so tri trgovine z obutvijo zadostovale za potrebe Kočevja in okolice, sedaj pa je odprta še četrta. V Kočevju imamo pa samo tri trgovine s tekstilnim blagom. Čemu je tudi razlika v najemninah med domačim podjetjem, trgovino »Obutev« in trgovino »Planika« kar za 8000 dinarjev?

O zadevi smo se pozanimali na ObLO Kočevje in so nam povedali, da so tri trgovine v glavnem krile potrebo po splošni obutvi, manjka pa je kvaliteten ženske in otroške obutve, ki jo izdeluje tovarna »Planika« v Kranju. Občina stremi tudi za tem, da bi bilo med prodajalci čim manj posrednikov in je verjetno ceneje, če tovarna prodaja v lastni prodajalni. Podjetje »Planika« je samo opremilo lokal.

Trgovina »Planika« plačuje mesečno 10.000 dinarjev najemnine, trgovina »Obutev« pa 3300. Odgovor na ta del Vašega vprašanja presodite torej sami.

NAŠ SODELAVEC V »STOLARNI« RATIKE PRI VIDMU

Upravni odbor se je samo enkrat sestel

Kar presenetila me je sprememba, ki sem jo opazil na obisku v podjetju »Stolarna« Ratike pri Vidmu. Nekdo zanikno posloje, v katerem ima svoje obrate »Stolarna«, se je precej predrugačilo. Delovne prostore so preuredili, prezidali, dozidali. Zgradili so prostore za pisarno, garderobo, za ročno skladišče, povečali prostore ročne delavnice, preuredili žagarski obrat itd.

Res je, da to, kar smo navedli, še ni dokončno urejeno, postoriti bo treba še to in ono, vendar je glavno delo opravljeno. Sedaj so dani pogoji za nemoteno obratovanje in nadaljnji razvoj »Stolarne«. Podjetje je vložilo za preureditev

obratov precejšnja sredstva. Vložene investicije za to delo se bodo kmalu bogato obrestovale.

Rekli smo, da bo treba storiti še to in ono za dokončno ureditev. Tu mislimo tudi na lesno sušilnico, ki je za proizvodnjo v tem podjetju zelo potrebna. Tudi sušilnico bodo uredili, čim bodo imeli na razpolago finančna sredstva.

S povečanjem in izboljšanjem obratnih prostorov pa je nastala tudi možnost za povečanje števila delovne sile. Povedali so mi, da namenjajo letos sprejeti v službo petnajst delovnih moči in sicer ženske. Tako bo tudi s strani vsaj delno pomagano pri zaposlovanju odvisne delovne sile, katere je v kmetijskih predelih še vedno veliko.

jo, kaj je delavsko samoupravljanje. Prepričan sem, da se bo UO v tem letu pogostejše sestajal.

DELO SINDIKATA

Pa nadaljujmo razgovor s predsednikom sindikata. Povedal mi je, da je imel delavski svet lani dve seji, kjer so razpravljali o raznih problemih v podjetju. Kakor sem mogel razbrati iz razgovora s tov. Galetom, je bila sindikalna podružnica v podjetju precej delavna. Upravni odbor podružnice je imel tri seje, dvakrat pa je bil sestanek vseh članov. Poleg tega je sindikat organiziral tudi tri študijske sestanke. Na njih so se člani sindikalne podružnice seznanili o ustavi, zakonodaji, o vprašanju združništva itd. Letos imajo na programu predavanja o zakonu o delovnem razmerju in druga zanimiva predavanja. Predvsem pa bo skrb sindikata, da bodo člani kolektiva dobili več vploga v delavsko samoupravljanje, kajti najprej je treba ljudi vzgojiti, da bodo lahko kos nalagam, ki jih nalaga novi čas.

Podobno sva razpravljala o teh stvareh tudi z direktorjem tov. Mikličem. Ljudje so pridni na svojih delovnih mestih in so rezultati dela že vidni, treba pa bo še vlagati precej truda, da se bodo ljudje tudi politično, če se tako izrazim, izobraževali in šli v korak s časom. Kakor smo videli, so že stopili na to pot.

K. Oražem

Še enkrat o elektriki v Kostelu

Že pred dvema letoma so »Novice« prinesle članek o nevarnem stanju električne razsvetljave v Fari. Do danes se to stanje ni prav nič popravilo, čeprav je podjetje »Elektro« Kočevje obljubilo, da bo še isto leto začelo z delom. Res je, da je v tem času doveden tok visoke napetosti iz Banja Loke do transformatorja v Slavskem lazju in da so s tem dobile vasi Vrh, Krkovo, Padovo in Slavski laz elektriko z normalnim tokom, toda dalje se stvar ne premakne.

Električni drogovci od transformatorja v Slavskem lazju do Broda stoji že par let, a žica še do danes ni napeta in tudi najbrž ne bo tako kmalu. Toda za vasi Fara, Vas, Hrib in Potok ter Jakšiči to ni toliko važno, kolikor je važno vod nizke napetosti od transformatorja iz Slavskega laza do omenjenih vasi.

Kakšna je luč v Fari, to lahko vsak vidi, če pride zvečer v vas. Vsa od desete ure zvečer 100 W žarnica ne daje niti toliko svetlobe kot navadna sveča-lojčevka. Pa tudi čez dan večkrat radijski sprejemnik ne da od sebe glasu, ker je zaradi oddaljenosti transformatorja (Brod na Kolpi), od koder dobivamo tok, napetost toka izpod 100 W, kot so pred kratkim pokazala merjenja, ki jih je izvršilo elektro-podjetje »Zeleni vir« iz Skrada. Prebivalci omenjenih vasi.

Kakor nam je vsem poznano je Poljanska dolina razcepljena med dve občini. Za gospodarski in kulturni razvoj te doline to ni bila najboljša rešitev. Središče Poljanske doline je oddaljeno od Črnomlja ali Kočevja 30 km. S Kočevjem imamo dobro avtobusno zvezo, slabša pa je s Črnomljem. Avtobusna zveza s Črnomljem je samsko ob četrtih, kar je pa premalo. Prebivalci teh krajev želijo, da bi vozil avtobus vsaj še za tržne dneve v Črnomlju, to je drugi in zadnji tork v mesecu. Menimo, da bi bilo to za podjetje, ki vzdržuje avtobusni promet, rentabilno. Za Poljansko dolino je edino sejmščiše v Črnomlju in takrat potuje v Črnomlju po opravkih veliko ljudi.

Poljanski avtobus

Kakor nam je vsem poznano je Poljanska dolina razcepljena med dve občini. Za gospodarski in kulturni razvoj te doline to ni bila najboljša rešitev. Središče Poljanske doline je oddaljeno od Črnomlja ali Kočevja 30 km. S Kočevjem imamo dobro avtobusno zvezo, slabša pa je s Črnomljem. Avtobusna zveza s Črnomljem je samsko ob četrtih, kar je pa premalo. Prebivalci teh krajev želijo, da bi vozil avtobus vsaj še za tržne dneve v Črnomlju, to je drugi in zadnji tork v mesecu. Menimo, da bi bilo to za podjetje, ki vzdržuje avtobusni promet, rentabilno. Za Poljansko dolino je edino sejmščiše v Črnomlju in takrat potuje v Črnomlju po opravkih veliko ljudi.

Čarobna piščal

Rudolf Mohar

Bila je nekje dežela, v kateri so živeli zelo srečni ljudje. Tam ni bilo ne kraljev ne drugih mogotcev, ki žive na račun ljudstva. Prav tako ni bilo tam nikogar, ki bi hotel lenariti ali živeti od tujega dela. Zategadelj je bilo v njihovi deželi veliko blagostanje in prešerna sreča se je smejala ljudem na vsa usta. Vladovali so si sami. In kdor je bil najbolj plemenitega srca, so ga izvolili za vodstvo državnih poslov.

Tedaj je živela med njimi prelepa deklica. Ime ji je bilo Zorka. Bila je dobrega in plemenitega srca. Vso svojo skrb in ljubezen je posvečala ljudem, zlasti pa revežem in jim pomagala, kjer je le mogla. Zato so bili ponosni nanjo vsi ljudje v deželi. In kadar so govorili o njej, ni rekli nihče drugače, kot »naša dobra Zorka«.

Nekada dne so sidičali veliko zborovanje: izvoliti je bilo treba novega vodjo, zakaj dotodanj se je postaral in je hotel vsaj konec življenja preživeti v miru. Konaj pa so prišli k stvari, so vsi ljudje kar v en glas spregovorili: »Zorka, naša dobra Zorka naj se oženi in naša postane naš novi vodja!«

Tako je bilo tudi sklenjeno. Zorka se je počutila zelo počašče.

no in je rekla, še preden so razglasili njeno moštvo, da bo vzela za moža tistega, ki bo pripravljen delati le za blaginjo ljudi. Glas o njeni moštvi je kmalu segel v devalo vas. Prihajalo je toliko snubcev, da so jih bile polne vse ceste. In kako tudi ne, saj je bila lepa in plemenita, kakršne ni bilo pod soncem!

Med snubci je bil tudi Zamorski cesar, ki je bil zelo mogočen. Imel je namreč čarobni prstan, s katerim je bilo treba le potrkati in že se mu je izpolnila vsaka želja. Bil je velik sovražnik ljudi, ki jih je trpinčil, kjer je le mogel. Zaradi tega ga je najbolj bodlo v očeh to, da je srečaval tam srečne in zadovoljne ljudi. Pa si je že koval načrte in si venomer govoril: »Le počakajte, da se oženim z Zorko, potem boste že pisali, kakor vam bom jaz igral! Hahaha...«

Ali Zorka je vse po vrsti odslavila in se nazadnje odločila za preprostega, siromašnega fanta, ki mu je bilo ime Janko. Imel ni ničesar, razen plemenitega in pogumnega srca. Z odločitvijo Zorke so bili zadovoljni tudi ljudje v deželi in se jih je zbralo na dan poroke toliko, da se je vse trlo v mestu.

Zamorski cesar se je počutil zelo užaljenega; ni mu hotelo iti v glavo, da mu je tako spodletelo. V svoji nadutosti si je zamislil, da mora svoj namen doseči za vsako ceno. Zato se je odločil, da bo Zorko ugrabil. Pa je udaril s prstanom ob mizo ter ukazal vetrovom, naj mu jo privedejo.

Kot bi trenil, so se zbrali vetrovi in v divjem plasu odrzeli čez drn in strn. In ravno ko je bilo razpočenje ljudi na višku, so privršali v mesto s tako silo, da so odkrivali strehe in podirali drevesa, ljudi pa je kar pometalo po tleh. Videli so, kako je ovila Zorka siva meglica, nato pa je izginila, kot bi se udrla v zemljo...

In komaj se je obrnil Zamorski cesar, je že stala Zorka pred njim. Razjokala se je in zaprosila, naj ji vrne srečo. Cesar pa se je zakrohotal in rekel: »Ne, golobčica, ti ne potrebuješ nobene sreče; moja boš in — če sem še tako grd — me boš morala imeti rada! Hahaha...« Zorka pa ga je pahnila od sebe, rekoč: »Nesramnež! Ne maram te in te ne bom nikoli marala, čeprav bi me spreminil v ptico in zaprl v kletko!«

To je Zamorskega cesarja tako razjezilo, da je pobesnel. Udari je s prstanom ob mizo in Zorka se je pri priči spremenila v ptico. Zaprl jo je v kletko in rekel: »Kar si prosila, to si dobila! Gorje pa naj bo tudi tvojim ljudem; beda in razprtje naj jim vladajo! Tako naj bo vse do tedaj, da pride ptica, ki me bo ukanil! Tega pa seveda ne bo nikoli...« In smel je prstan z roke ter ga zalučal daleč z željo, da bi ga pogotilno morje in da ne bi mogel nihče več spremeniti njegovega sklepa...

NOVA PEČ V »APNENICI« DOBREPOLJE

O podjetju »Apnenica« Dobrepolje smo v našem listu že večkrat poročali. Pisali smo tudi o tem, da ima podjetje v načrtu gradnjo nove apneniške peči. Kakor smo zvedeli, se bo želja kolektiva »Apnenica«, da dobe novo peč za žganje apna, kmalu uresničila. Načrti za to peč so že pripravljeni, z gradnjo pa bodo začeli spomladi.

»Apnenica« predstavlja poleg podjetja »Stolarna« pri Vidnu edino podjetje, ki zaposluje večje število ljudi — domačinov iz teh krajev in daje tudi skupnosti lep delež. Z gradnjo nove peči bo podjetje lahko povečalo svojo kapaciteto, s povečanjem pa bo dobilo zaposlitev nekaj novih ljudi.

Prizadevnemu kolektivu »Apnenica« želimo kar največ uspehov pri uresničevanju njihovih načrtov, od katerih bo imela korist vsa skupnost dobrepoljske občine.

PREDAVANJE V ŠALKI VASI

V Šalki vasi so imeli pred kratkim zanimivo predavanje o raku s spremljavo filma »Rak na maternici«. Uvodne besede je spregovoril dr. Marko Vizjak. Nabito polna dvorana je dokaz, da se naše žene zanimajo za zdravstvena predavanja, kar je za pozdraviti.

Predavanje je organiziral Rdeči križ. Želimo, da bi bila še večkrat podobna zdravstveno-poučna predavanja spremljana s filmi. Pohvaliti moramo tudi organizacijo v tem kraju, ki so poskrbele, da so bile o predavanju vse žene pravočasno obveščene.

ODREZI

ODREZI

ODREZI!

Iz uradnih objav

OBČINA LAŠČE

PODELJEVANJE SOCIALNIH PODPOR

Na eni izmed zadnjih sej sta oba zborni Občinskega ljudskega odbora Lašče sprejela ODLOK o podeljevanju socialnih podpor v občini.

V skrbni za socialno varnost ljudi daje ObLO socialno ogroženim osebam podporo v okviru za to namenjenih proračunskih sredstev. Praviloma samo socialno ogroženim, ki stalno bivajo na območju občine Lašče, ki so za delo nesposobni in neposredno ogroženi, da delo nesposobne in neposredno ogrožene osebe se štejejo tudi tiste osebe, ki nimajo zadosti sredstev za oskrbo nedolnih otrok, in tisti dijaki, oziroma študenti, ki nimajo zadostnih sredstev za finansiranje svojega študija.

Socialne podpore se delijo glede na namen in trajanje na: stalne, začasne, enkratne in dijaške podpore.

Pravica do stalne, začasne in dijaške podpore teče od prvega dne naslednjega meseca, ko je bila podpora dodeljena, razen če v odločbi ni drugače navedeno. Pravica do podpore pa preneha s 1. dnem naslednjega meseca, ko so odpadle okoliščine, zaradi katerih je bila podpora dodeljena.

Vse osebe, ki prejemajo stalno podporo, morajo najkasneje v roku 14 dni javiti ObLO Lašče vsako spremembo v okoliščinah, zaradi katere jim je bila podpora dodeljena.

Stalna podpora pa se prizna tistim osebam, ki so za delo trajno nesposobne in neposredno ogrožene. Če pa živijo te osebe v družinski skupnosti s svojci, ki so jih dolžni preživljati, more znanstvena socialna podpora le toliko, da s podporo vred mesečni prejemki na posameznega družinskega člana ne presegajo 2000 dinarjev.

Začasna socialna podpora se more podeliti osebam, ki so zaradi trenutnih izrednih okoliščin (bolezen, nesreča itd.) le začasno ogrožene in se v tej dobi ne morejo preživljati z lastnimi dohodki. Ta podpora praviloma znaša 3000 dinarjev, v posebno težkih primerih pa tudi več.

Enkratna podpora znaša največ 10.000 dinarjev, ki pa se prizna izjemoma osebam, ki so prizadele zaradi raznih težkih primerov, kot so: smrt v družini, bolezen, plačila nujnih izrednih stroškov pogreba itd.

Enkratna socialna podpora se prizna tudi za nakup oziroma socialno ogroženim osebam.

Dijaške podpore lahko prejemajo učenci nižjih gimnazij, vajenci, dijak višjih gimnazij in strokovnih šol, če ti ne prejemajo štipendije. Te podpore se dodeljujejo predvsem otrokom padlih borcev NOV in otrokom socialno ogroženih družin. Ta podpora znaša 3000 dinarjev, za štipendiste, ki prebivajo v domovih, pa lahko za razliko med štipendijo in otroškim dodatkom ter oskrbovalnino v domu. Upošteva pa se tudi uspeh študija.

Osebam, ki imajo nepremičnine (zemljo, stavbe), pa se lahko da stalna ali začasna podpora, če podarajo nepremičnine splošno ljudskemu premoženju (državi), ali pa dovolijo zemljejnizišno zavarovanje na svoje premoženje do višine sprejete podpore.

Socialna podpora se praviloma izplačuje na roko podpiranca, v posameznih primerih pa se lahko podpora izplačuje na roko kakšne druge osebe.

O socialnih podporah odloča Tajništvo občine na predlog Komisije za vprašanja socialne pomoči. Podpore se izplačujejo v gotovini, lahko pa tudi v naravi (oblačila, obutev, hrana itd.).

Zoper odločbo o priznanju, spremembi ali ukinutju socialne podpore pa se podpiranec lahko pritoži na Občinski ljudski odbor Lašče. Pravica do podpore preneha ali pa se višina spremeni, če so se spremenile okoliščine, zaradi katerih je bila podpora dodeljena.

Komisija, v kateri so odborniki ObLO, predstavniki organizacij in drugi državljani, enkrat na leto pregleda vse podpore ter ugotovi upravičenost do sprejema socialnih podpor.

Vse sedanje podpore pa se morajo vskladiti s tem odlokom do 25. marca 1958 (»Glasnik«, št. 16/58).

OBČINA KOČEVJE

Občinski ljudski odbor Kočevje je izdal ODLOČBO o ustanovitvi Centra za pospeševanje gospodinjstva in ustanovitvi Računovodskega biroja v Kočevju.

Naloga Zavoda za pospeševanje gospodinjstva bo, da na območju občin Kočevje organizira strokovne tečaje iz gospodinjstva, družbene prehrane, pomaga s strokovnimi nasveti organizirati dijaške in kolektivne kuhinje ter opravlja vsa ostala dela za napredek gospodinjstva.

Denarna sredstva dobi Zavod od občine, podjetij in od lastnega dela, ki jih zaračuna. Zavod vodi sedemčlanski upravni odbor in upravnik Zavoda. (Začasno je upravnica Marija Žagar.) (»Glasnik«, št. 15/58).

RAČUNOVODSKI BIRO

ObLO Kočevje je ustanovil tudi Računovodski biro z nalogo, da opravlja finančno-knjigovodsko službo za ustanove, gostinska podjetja, trgovine ter obrtna in industrijska podjetja. Zavod vodi sedemčlanski upravni odbor, v katerega eno tretjino članov izvoli kolektiv, ostali dve tretjini pa ObLO Kočevje na predlog družbenih organizacij.

Za plače in pogoje o napredovanju uslužbencev zavoda veljajo predpisi o plačah in napredovanju uslužbencev državnih organov. Za zadeve in naloge zavoda pa je pristojen Svet za gospodarstvo ObLO Kočevje.

Za upravnika zavoda je imenovan Vinko Zajc ml. (»Glasnik«, št. 15/58).

Od kar je izginila Zorka, se je v deželi vse spremenilo. Med ljudmi so zavladale velike razprtje in blagostanje je izginilo kar čez noč. Nekateri so se vprašujoče spogledovali, nihče pa ni vedel, da je vsega kriv Zamorski cesar, ki jih hoče ugonobiti zaradi svoje velike sebičnosti. Le Janko, ki mu je žalost v vsakim dnem bolj razjedala srce, je neprestano mislil, kako bi odvrnil nesrečo. Čez vse mu je bilo hudo zaradi Zorke, ki je tako izneznoma izginila. Vendar se ni mogel sprijazniti z mislijo, da bi bila mrtva. Zategadelj se je odpravil po svetu in je bil prepričan, da jo bo nekeje našel.

Med potjo je srečal slepega starca, ki je tipajoče iskal poti domov. Janko se je zamislil pa se mu je ponudil za spremstvo. Spotoma sta se pogovarjala in je nanesel pogovor tudi na to, zakaj je šel Janko z doma. Ko pa sta prišla v starčeve bajte, se je le-ta oddahnil in rekel: »Sinko moj, ne morem se ti dovolj zahvaliti za dobroto! Da bi se ti vsaj delno oddolžil, bi ti rad pomagal z nasvetom, kje boš zvedel, kaj se je zgodilo z ubogo Zorko in kaj je vzrok nesreči v tvoji deželi...« Nato je iztegnil roko in pokazal: »Pojdj naravnost proti vzhodu! Tam boš našel za tretjo goro kovačico in v njej navkvalo, zraven njega pa veliko železno kladivo. Z njim udari trikrat po navkvalu, da se bodo posvetile iskre in navkvalo ti bo povedalo vse, kar ga boš vprašal!«

Janko se je brž poslovil in odšel proti vzhodu, kjer je našel vse tako, kakor mu je povedal starček. Ves nestrpen je pograbil kladivo in udaril z njim trikrat po navkvalu s tako silo, da se je vse zaliskrilo, nato pa vprašal, kaj se je zgodilo z Zorko in kaj je vzrok nesreči v njegovi deželi.

Navkvalo je takoj spregovorilo: »Vsega je kriv hudobni Zamorski cesar, ki je imel v posesti čarobni prstan. Z njegovo pomočjo je ugrabil Zorko, jo spremenil v ptico in zaprl v kletko. Nad deželo pa je prisklil bedo in razprtje. Da pa ne bi mogel nihče več spremeniti njegovega sklepa, je prstan namenil morskim globljam. Ali k sreči ga je ujela lastavica in ga hotela odnesti v svoje gnezdo, da bi z njim osrečila svoj zarod... Ker pa se je lesketal v soncu, ga je opazil zmaj, ki prebiva v gorah. Upri je svoje strašne oči v lastavico, da se je prestrašila in izpuščila prstan. Potem ga je zmaj ujel, še preden je padel na tla. Zdaj ga skrbno čuva, bedec nad njim noč in dan. Kdor bi se mu upal približati, bi ga pri priči raztrgal in požrl!«

»Toda povej mi, kaj naj storim, da bi rešil Zorko in svojo deželo?« Janko in pokazal: »Pojdj naravnost je vprašal nato Janko ves nestrpen.

»Postati bi moral lastnik čarobnega prstana, drugače bi ne uspel ukaniti Zamorskega cesarja. Da pa bi mogel to doseči, bi moral priti v kraljestvo za devetimi gorami, kjer vlada kralj tako kruto, da vsi ljudje trepetajo pred njim. Postati bi moral njegov služabnik in mu služiti dobro, da bi bil s teboj zadovoljen. Vendar ne bi smel tam nikomur prizadejati nič hudega. Vse ostalo bi ti potem prišlo samo po sebi. Toda pot, ki drži tja, je težka in vodi skozi deželo La-komnika, ki je tako požrešen, da pogolta vse, kar mu pride pod roko. — Ali vse to boš dosegel le, če boš pogumen in dovolj plemenit v svojem srcu...«

Janko se je lepo zahvalil in odšel. Globoko v goščavi je zagledal volka, ki se je z veliko težavo premikal. Hodil je po treh; če pa se je oprijel na četrto tace, je omahnil in zatulil od bolečine. Žival se mu je zamislila, pa je stopil bliže in jo pobožal po vratu, rekoč: »Ubožec, gotovo te zelo boli noga...« Daj, da ti pomagam!«

Volk ni seveda nič rekel, le stiskal je zobe in mu pomolil bolno tace. Janko jo je prijel in zagledal v njej zaboden debel trn. Previdno ga je prijel in mu ga izvil. Nato pa je volk spregovoril in povedal, da ni naveden volk, pač pa — volkodlak. Lepo se mu je zahvalil in rekel: »Kadar boš v stiski, me pokliči in ti bom pomagal...« (Se nadaljuje)

10 let podjetja „Avto“ Kočevje

»Avto-vlak« podjetja »Avto« Kočevje. Naložen in pripravljen, da prepelje tovar iz Srbije v pristanišče na Reko

Po sprejetju petletnega plana v začetku leta 1947 je takratno Gozdno gospodarstvo Kočevje dobilo obsežno nalogo za eksploatacijo lesa v kočevski okolici. V ta namen se je formirala transportna grupa in v to svrhu prejela kamion Dodge, 4 Chevroleta in 9 GMC za začetek eksploatacije oziroma v svrhu prevoza lesa. Formirala se je tudi mehanična delavnica z eno strojno za tekočo popravila teh vozov. V drugi polovici leta 1947 je motorizacija zaposlila 16 avtomobilov, zaradi pomanjkanja delovne sile v glavnem nemške vojne ujetnike. Ravno take težave so bi-

gozdnih sortimentov se je pokazala nujna potreba, da se transportni odsek Gozdnega gospodarstva Ribnica in Gozdnega gospodarstva Kočevje zaradi boljše koordinacije in izkoriščanja obstoječega voznega parka združita v en transportni odsek. Transportni odsek Gozdnega gospodarstva Kočevje je organiziral dve poslovalnici, eno v Ribnici, eno v Kočevju. Po tej združitvi je Glavna direkcija gozdnih gospodarstev v Ljubljani ustanovila v Sloveniji 8 samostojnih podjetij, ki so se imenovala gozdarska avtopodjetja (GAP). Tako podjetje se je formiralo tudi v Kočevju iz bivšega

vesticije za vzdrževanje tega voznega parka pa so znašale 4.489.512 din. Skupna osnovna vrednost podjetja je znašala 42.353.082 dinarjev, doseženi dobiček za to leto po bilanci pa 2.051.206 din. Za leto 1951 je podjetje sprejelo za 40 odst. večji plan prevoza kot v letu 1949. Zaradi iztrošenih vozil so v glavnem izvrševala plan nova vozila in to Flati. Povprečen kvocient tehnične sposobnosti voznega parka je bil v tem letu 71 odst. Uvedeno je bilo

tekmovanje za prehodno zastavico; poslovalnici v Kočevju in v Ribnici sta prešli prehodno zastavico leta 1949 in 1950. Tekmovanje je bilo tudi med šoferji samimi in je Glavna direkcija proglasila izmed šoferjev več večkratnih udarnikov. V mesecu februarju 1950 je podjetje zaradi povečanega plana dobilo ponovno 6 novih Flatov in tako pridobilo ponovnih 48 ton nosilnosti. S to dobavo se je vozni park dvignil na 507 ton, vendar je vse breme prevoza nosil novi vozni park, v glavnem Flati. Istega leta so po nalogu Glavne direkcije ertali in odstavili vsa ostala vozila, razen tovornih avtomobilov Fiat in treh Škoda. Tako je uspela tipizacija tovornih avtomobilov Fiat, ki so bili glavni nosilci postavljenih nalog. V letu 1951 je realizacija padla na 36.707.000 din. V letu 1952 pa se je dvignila na 154.018.000 din. Ta skok v realizaciji je nastal zaradi tega, ker so minula leta vozili po planu I, to je, prejemali ves režijski in pogonski material in zaračunavali prevozne usluge po nižjih cenah. V letu 1952 je izkazalo podjetje 4.521.425 dinarjev dobička. V letu 1953 so bile razne reorganizacije v potniškem prometu. OLO Kočevje je dodeli 4 stare avtobuse znamke Fiat 626, ki mu jih je odstopil SAP Ljubljana, in dal naloge vzdrževati 4 avtobusne proge in to: Oslonica-Kočevje, Draga-Kočevje, Stari trg-Kočevje in Stari trg-Crnomelj. Zaradi popolnoma iztrošenih avtobusov je podjetje bilo primorano nabaviti dva nova avtobusa iz svojih lastnih sredstev, tako da je podjetje vzpostavilo še dve novi progi: Kočevje-Reka in Kočevje-Ljubljana. V letu 1953 je višja oblast sklenila eksploatacijo gozdov; do tega leta so prevozili s tem iztrošenim in obnovljenim voznim parkom približno 1 milij. kub. metrov lesa. Podjetju pa

ferjev in mehanikov in 34 uslužbencev.

Kot v samem Kočevju tako se je tudi drugod zmanjševala eksploatacija lesa. Vodstvo podjetja je moralo takoj v začetku 1955. leta hitro ukrepati, da preusmeri podjetje v medkrajevni prevoz, da bi si spet zagotovilo bodočnost. Stopili so v stik s prevozniki podjetjem »Gorjanci« Novo mesto zaradi kooperacije podjetja s podjetjem »Gorjanci« Novo mesto. V ta namen sta se obe podjetji sporazumeli organizirati poslovalnice za posredovanje prevoznih uslug v notranjosti države. Podjetje »Avto« Kočevje je organiziralo in registriralo tak poslovalnici v Zagrebu in Beogradu, medtem ko je podjetje »Gorjanci« Novo mesto organiziralo isto v Ljubljani in Reki. S tem je podjetje razširilo svojo dejavnost na daljše relacije oziroma na prevoze ostalega blaga, industrijskega ali trgovskega značaja, in ne samo lesa, kot je to bilo do takrat. V tem letu je bila dosežena realizacija kot sledi: 283.800.000 din bruto dohodka, t. j. 49 milijonov din več kot leta 1954. Prevoženih je bilo 7 milij. 241.414 t/km, kar je za 1.521.113 t/km več kot leta 1954. Vrednost osnovnih sredstev konec leta 1955 je znašala 202.398.550 din, investicijsko vzdrževanje 25.239.580 din ter vlozene investicije 12.942.713 din. Dobitek tega leta je znašal 24.483.000 din. Pri utrjevanju poslovnih enot, ki so jih v tem letu organizirali na terenu, so naleteali na nebroj težav, med njimi nepoznavanje podjetja v takem obsegu oziroma v tej dejavnosti, nesolidna in nelojalna konkurenca na terenu in v industrijskih središčih, urvanje osebja v tovrstno dejavnost itd.

Ker so leta 1956 uvideli, da posredovalna mreža na terenu ne zadošča, so ustanovili novi poslovalnici v Celju in v Mariboru. Pogodbeno podjetje »Gorjanci« Novo mesto pa je prav tako organiziralo dodatni poslovalnici v Osijeku in Novem Sadu. S tem je bila dopolnjena vrzel, ki so jo takrat čutili na terenu. V drugi polovici leta so še dodatno k poslovalnici Beograd organizirali ekspozituro v Nišu ter k poslovalnici Zagreb ekspozituro v Sisku. To dopolnjevanje posredovalne mreže je zahtevalo čedalje močnejši vozni park, ki so ga dopolnjevali s prikolicami k obstoječim avtomobilm Fiat. Te nabave so bile izključno iz lastnih sredstev ter so se nanašale le na rabljene prikolice. Avtomobile so morali znatno preurediti v pogledu karoserij in kabin, da so lahko služili svojemu namenu (do takrat le platoi za prevoz lesa). Tudi ta preureditev je zahtevala znatna sredstva in napor članov kolektiva, ki so se v polni meri zavedali nujnosti take preureditve. Že v letu 1955 so odkupili takratni privatni obrat ključavničarskega značaja od lastnika Alojza Juvana ter v tem obratu pričeli z izdelavo sanitarne opreme. V tem času so se pojavljale iz dneva v dan večje škode na avtomobilih pri Fiat avtomobilih zaradi eksploziranja kolesnih obrobov. Za te kolesne obrobo so bili vezani izključno na uvoz iz Italije za devizna sredstva, tako da je posamezni obroč dosegel ceno 100.000 din in celo več. Ker bi takih nabav realizacija ne prenesla, saj bi morali nabaviti preko 150 obrobov, kar bi zneslo skoraj 20 milijonov din, so resno razmišljali, kako rešiti ta problem. S trudom in požrtvovalnostjo je podjetju uspelo osvojiti prototip kolesnega obroba v lastnih obratih s sodelovanjem železarne Jesenice, ki mu je po naročilu dobavljala potrebne jeklene odlitke.

S to izdelavo so dopolnili proizvodni program strojno-ključavničarskega obrata. V tem obratu so sklenili pričeti z izdelavo prototipa avtomobilskih 12-tonskih prikolic, ki so jih kljub že nabavljenim, potrebovali še večje število, da tako dopolnijo solo-vozila, istočasno pa zvišajo nosilnost voznega parka. Realizacija 1956 je naslednja: 320.753.000 din, to je 40 milij. več kot v letu 1955, prevoženih pa je bilo 11.877.518 t/km ali 62 odst. več kot v letu 1955.

V letu 1957 je podjetje sprejelo plan nekoliko po realizaciji v letu 1956. Kljub vsakoletnemu porastu prometa oz. prekoračenju postavljenih planov vendar nismo mogli dvigniti plana preko realizacije preteklega leta, ker je večina vozil presegla svojo življenjsko dobo, saj je 80 odst. vozil že popolnoma amortiziranih. Da pa so vozila v takem stanju, kakršna so danes, so jih potrebni znatno večji režijski stroški kot v normalnih pogojih, morejo koristiti.

galo so osvojili oziroma ga izdelali, vendar zaradi neprimernih in premajhnih prostorov izdelka niso mogli izvesti v serijsko proizvodnjo, kljub temu da je izdelek te vrste prvi v Jugoslaviji ter zelo potreben našemu gospodarstvu. Prva od bodižih nalog podjetja bo, da poskrbi za izboljšanje pogojev obrata »Stojna«, čigar prostori so že dolgo neprimerni in premajhni za sedanje proizvodnje ter bodoči razvoji.

Že v začetku poročila je omenjeno, da je za potrebe mehanične delavnice bila adaptirana bivša Horakova tekstilna tovarna, kar je za takratne potrebe ustrezalo. V zadnjih letih prihaja čedalje bolj do izraza potreba po novi zgradbi za mehanično delavnico, ker prostori, v katerih je sedaj mehanična delavnica, še daleč več ne ustrezajo, saj so izpostavljeni podtalni vodi, takim stanju, kakršna so danes, so jih potrebni znatno večji režijski stroški kot v normalnih pogojih, morejo koristiti.

Lani 407 milijonov prometa

Vsako podjetje z nestrpnostjo čaka zaključek poslovnega leta. Tudi podjetje »Avto« je eno izmed teh, ki je želelo videti svoj uspeh ali neuspeh v letu 1957.

Dne 24. februarja 1958 je Delavski svet podjetja »Avto«, splošno avtoprevoznikstvo, Kočevje, razpravil o zaključnem računu za leto 1957 in po zelo plodni razpravi sprejel in potrdil bilanco za leto 1957.

V poročilu, ki ga je podal šef rač. gospodarskega sektorja, tov. Karel Rigler, je bilo razvidno, da se je bruto promet povečal od 820 milijonov v letu 1956 na 407 milijonov v letu 1957, to je za polnih 87 milijonov. Od prevoženih 10 milijonov t/km v letu 1956 na 17.048.164 t/km v letu 1957, to je za 70 odst. več kot leta 1956. Celotno v potniškem prometu je viden uspeh. Leta 1956 je bilo prevoženih 4.500.000 km, v letu 1957 pa 5.281.709 p/tm, t. j. je za 17,4 odst. več. V potniškem prometu so imeli do letos vedno izgubo.

Pohvaliti je treba ukrep organov samoupravljanja, da so na podlagi nove uredbe, ki jo je izdal Zvezni izvršni svet, dvignili amortizacijo za 17.000.000 dinarjev na račun dobička. To je pripomoglo, da so v letu 1957 nabavili tri nove avtomobile in že v mesecu januarju 1958 se tri vozila, torej skupaj 6 avtomobilov. Razumljivo je, da se je Delavski svet odločil za ta korak, ker je spoznal, da je nujno potrebno obnoviti vozni park.

Tov. direktor Lojze Drolenik je v svojem poročilu poudaril, da ko bodo v l. 1958 izdelali drugo serijo deset 12-ton. prikolic, nabavili še 5-7 avtomobilov, 2 avtobusa in pa zgradili nujno potrebne obratne delavniške prostore, bodo s tem povečali vozni park na približno 150 do 200 t. Razumljivo je, da sam kolektiv tu ne bo mogel vsega narediti, pač pa bo potrebno razumevanje organov naše komunne, da podjetju, ki ima tako perspektivo, tudi pomagajo. Predsednik občinskega ljudskega odbora tov. Janez Rigler je poudaril, da uspehi, ki jih je dosegel kolektiv podjetja »Avto«, govore, da je potrebno takemu podjetju pomagati v njegovem razvoju, ker je v tem zainteresirana tudi komunna.

Predsednik DS tov. Rajko Hvala se je na kraju zasedanja zahvalil tov. direktorju in ostalemu vodilnemu osebju ter celotnemu kolektivu za uspehe v letu 1957 z željo, da bi v letu 1958 dosegli še lepše uspehe.

Mirko Mohar

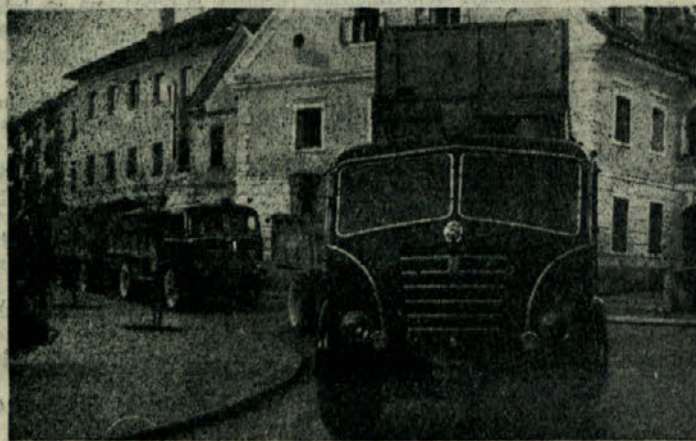
kljub temu pa tehnični kvocient ne more dosegati rezultatov kot nov vozni park.

V ključavničarskem obratu je po lanskoletnih predvidevanjih in začetem delu stekla prva in za njo potrebna delovna sila. Po ostale avtomobilske prikolice. Po preizkušnji, ki je popolnoma uspela, je prikolica dobila ime »Stojna«, kar pomeni znamko te prikolic. Da bo jasno, odkod ta naziv: strojni obrat je v zgradbi tik pod Mestnim vrhom, ki spada v tako imenovano hribovje »Stojna«. V letošnjem letu so dotaknili strojni obrat preimenovali v obrat »Stojna« ter po samem obratu določili znamko prikolic. Prav tako so v letošnjem letu odkupili načrt izdelave 10-tonskih univerzalnih dvigalov od Industrijskega biroja v Ljubljani ter to izdelavo uvrstili v proizvodni program obrata »Stojna«. Po načrtu projektirano dvi-

Objekti so tako negospodarsko razporejeni, da ni mogoče dosežati želenih rezultatov. Kljub navedenim slabim pogojem v teh delavnicah pa je potrebno dati vse priznanje osebju, ki z vestnim in požrtvovalnim delom uspešno opravlja svoje naloge. V izdelavi so načrti za gradnjo novih remontnih delavnic pri Industrijskem biroju v Ljubljani ter bodo verjetno gotovi konec tega meseca. Upajo, da bodo za gradnjo te preproste mehanične delavnice naleteli na razumevanje organov oblasti, zlasti za doseglo kreditov, potrebnih za to gradnjo. V novem objektu bi bila združena oba do sedaj ločena obrata, to je obrat Stojna in remontna mehanična delavnica.

Z razširjanjem prometne dejavnosti po Jugoslaviji ter zaradi kritičnih potreb prevozov stalnih komitentov, so v letošnjem letu zaprosili za vpis v zunanje-trgovinski register pri Zvezni zunanje-trgovinski zbornici v Beogradu ter tako s pomočjo lokalnih ter republiških oblastnih organov in podjetij dosegli v mesecu oktobru registracijo za tuzemni in mednarodni prevoz blaga, kar so v neki meri že začeli izvajati.

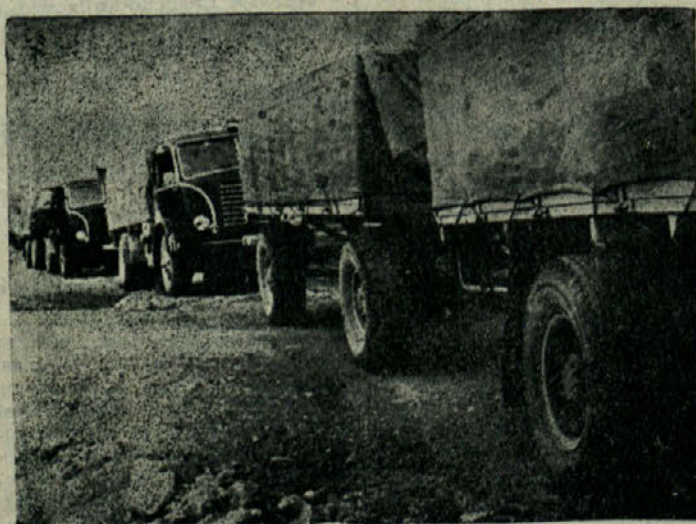
Podjetje zaposluje trenutno 180 delavcev in uslužbencev ter 35 vajencev. Ker bo podjetje v prihodnjem letu uvedlo serijsko proizvodnjo 12-tonskih avtomobilskih prikolic tipa »Stojna« ter univerzalnih dvigalnih dvigal, bo število zaposlenih še naraslo, kar bo znatno vplivalo na razvoj podjetja, oziroma na večanje proizvodnega programa.

Flati s tovorom skozi Kočevje

le s šoferji, katerih je po osvoboditvi povzroč primanjkovalo. Konec leta 1947 je bilo v ta vozni park vključenih 26 vozil z nosilnostjo 107 ton. Vozila so bila starejših tipov, izvora UNRA. Meseca avgusta 1947 nam je takratno Ministrstvo za gozdarstvo zaradi velike potrebe dodelilo še 4 nove OM, ki so bili dodeljeni za prevoz lesa v Ribnici. V začetku leta 1948 je podjetje prejelo zaradi velike eksploatacije lesa še 14 avtomobilov znamke »Škoda«, ki pa so bili zaradi slabih cest gozdnemu terenu neprimerni, zato je podjetje ta vozila oddalo preostalem motorizacijskim enotam v sklopu gozdnega gospodarstva. Istočasno so prejeli od Ministrstva za gozdarstvo 5 sedemtonskih vozil znamke »Renault«. V mesecu novembru leta 1947 se je Gozdno gospodarstvo Kočevje reorganiziralo v dve gozdni gospodarstvi in to s sedeži v Ribnici in v Kočevju; Ministrstvo za gozdarstvo ga je preimenovalo v transportni odsek. Ta transportni odsek ni imel nobenih garaž, vozila so bila izpostavljena vsem vremenskim neprivikam, za mehanično delavnico pa je bila postavljena provizorična lesena lopa za tekočo popravila. Za večja remonta popravila smo kamione pošiljali v centralni avtopark Ministrstva za gozdarstvo v Ljubljani. Ker je bila naloga Gozdnega gospodarstva Kočevje v eksploataciji lesa od leta do leta večja, je bil v mesecu maju in juniju 1948 sprejet ponovno en avto znamke Fiat kot polizkusni avtomobil za gozdni teren. Ker se je kot tak izkazal za primerne v pogojih tovrstnih prevozov in ker je takratna Glavna direkcija gozdnega gospodarstva v Ljubljani uvidela, da s temi zastarelimi in popolnoma iztrošenimi avtomobili ne more zadostiti potrebni eksploataciji lesnih mas, je prišla do prepričanja, da samo s tipiziranim gozdnim parkom lahko zadosti potrebam gozde eksploatacije. Tako je že avgusta leta 1948 transportni odsek prejel 10 novih avtomobilov znamke Fiat. Prva naloga je bila preiskrbiti temu voznemu parku primerne prostore. V ta namen je bila transportnemu odseku dodeljena bivša Horakova tekstilna tovarna, ki so jo delno obnovili. Tako se je transportni odsek preselil konec leta 1948 v te prostore, v katerih se nahaja še danes. Zaradi obsežnega dela oziroma prevoza

transportnega odseka v samostojno gozdarsko avtopodjetje Kočevje s sedežem v Kočevju. Tako reorganizirano in preimenoвано podjetje je imelo 40 tovornih vozil s sedmimi prikolicami s skupno tonažo 280 ton. Večina teh vozil, razen Flatov, je bilo zaradi dotrajalosti pokvarjenih. Takrat je bilo zaposlenih 40 šoferjev in 21 mehanikov, 6 vajencev in 15 uslužbencev. Plan prevo-

Avtomobili domačega podjetja »Avto«

za lesa je predpisala Glavna direkcija in ga je podjetje kljub težkim pogojem izvrševalo vedno 100 odst. ter tako s 40 vozili v letu 1949 prevozilo 5.848.162 t/km (tonski kilometri) in plan izvršilo 109 odst. Šoferji so bili res požrtvovalni ter vozili dan in noč in vse nedelje. Zaradi dotrajalosti nekaterih vozil ter povečanega plana eksploatacije gozdov samo Gozdarsko avtopodjetje ni moglo zadostiti planu izvoza lesa in je tako bilo primorano angažirati vozila sosednih gozdarskih avtopodjetij. Podjetje je bilo primorano organizirati brigadni sistem dela kakor tudi mehanizacijo nakladanja s pomočjo raznih nakladalnih naprav, ki se pa niso obnesle. Zato je Glavna direkcija dala dva tritonaka in eno pettonsko dvigalo znamke »Coles«; poleg tega pa še 4 vlačilce »Katerpillarje«. Tako je podjetje leta 1949 zaposlilo 150 šoferjev, mehanikov in delavcev (nakladalcev) in 27 uslužbencev. Realizacija podjetja je bila konec leta 1949 42.280.488 din, in-

je ostal ves vozni park, ki ga ni moglo izkoristiti s prevozom lesa po kočevskem okraju. Podjetje je bilo primorano preostali vozni park zaposliti v sosednih republikah: v Liki, Gorskem kotaru in Bosni. Pa tudi tu se je zmanjšala eksploatacija in toliko, da je podjetje prišlo pred problem, kaj storiti za obstoj. Že takoj v začetku leta 1954 so preusmerili dejavnost izven gozdnih predelov ter v ta namen prišli v registracijo spremembe imena podjetja v Splošno avtoprevoznikstvo Kočevje. Od takrat naprej se imenuje »Avto«, splošno avtoprevoznikstvo Kočevje, predmet poslovanja splošni, osebni in blagovni prevozi z avtomobili vseh vrst s prometno mrežo v območju FLRJ. V istem letu je podjetje realiziralo 236.338.000 din. Tudi vrednost osnovnih sredstev po valorizaciji se je zvišala na 134.410.114 din. Istega leta je podjetje investiralo v garaže in v tri stanovanjske stavbe 38.427.802 din in izkazalo 18.508.000 din dobička, naposililo pa je 120 so-

12-tonska prikolica, ki jo izdelujejo v lastnih obratih

OBNČNI ZBOR TVD PARTIZAN KOČEVJE

Množičnost in uspehi - odlike kočevskega Partizana

FRANJO KENIK — ŠPORTNIK ŠT. 1

Minulo nedeljo je bil redni letni občni zbor Telovadno vzgojnega društva Partizan Kočevje. Razen večine članov društva so se zboru udeležili tudi predstavniki političnih in oblastnih forumov Kočevja, zastopnik Okrajne zveze društev Partizan, nogometnega kluba Rudar in drugi.

Poročila o delu društva so podali: Tone Čuk, Jože Maver, Andrej Arko in Marija Andoljšek.

TVD Partizan Kočevje je bilo med prvimi društvi Slovenije, ki je že pred izredno skupščino Partizana Slovenije v svojih vrstah gojilo vse vrste športa. Kakor vemo, je na tej skupščini zmagovalno začelo: »Združiti delo vseh sil, ki jim je dana skrb in dolžnost telesno vzgajati mladino!«

V društvu je skupno 711 članov, od tega 509 moških in 202 ženske. To, povedano v odstotku, pomeni 17,5 odst. vsega prebivalstva Kočevja ali 7,5 odst. prebivalstva občine Kočevje. Po svojem delu, doseženih uspehih ter po številu članstva je to najmočnejša športno telesno vzgojna organizacija naše občine.

Poleg redne in orodne telovadbe vadijo v društvu še naslednje panoge: smučanje, sankanje, drsanje, odbojko, košarko, namizni tenis, streljanje, nogomet, badminton in atletiko. Društvo ima 14 vadnikov in trenerjev, v glavnem za vse navedene panoge. Da so lahko izvedli

številne nastope, tekme in prireditve, pa je v veliki meri pripomogel številni sodniški kader. Društvo ima kar 61 izprašanih sodnikov vseh panog.

Pomen množičnosti kočevskega društva se je najbolj izrazil lani na prvem festivalu telesne kulture v Ljubljani. Nastopilo je kar 210 članov in so dosegli zavidljive uspehe. Društvo si je v drugem razredu tekmovala na festivalu priborilo prvenstvo Slovenije. Še posebej pa se je odlikoval atlet Franjo Kenik, ki je v partizan-skem mnogoboju postal prvak Partizana Slovenije. Lahko rečemo, da je društvo v atletiki doseglo nadpovprečno velik vzpon. Na festivalu kulture so kočevski atleti v A skupini zasedli vsa prva mesta z rezultati, ki so med najboljšimi v naši republiki. Nastopi atletov v slovenski reprezentanci so najlepše priznanje za zdravo in neutrudljivo delo društva in vsega Kočevja.

Zbor je za večletno delo v društvu podelil lepi priznanji Pavletu

Komacu in Francetu Pirnatu, diplomu pa je prejelo več zaslužnih športnikov in voditeljev društva. Za najboljšega športnika društva in Kočevske pa je bil na podlagi izvedene ankete izbran Franjo Kenik.

Tehnte so bile tudi besede predstavnika Okrajne zveze Partizan Ljubljana. Društvu je dal priznanje za dosežene uspehe in na kratko povedal, kako naj društvo odpravi posamezne pomanjkljivosti in še poveča svoje vrste. Poudarek je dal propagandi, ki je po njegovem mnenju še vedno prešibka in ne izkorišča vseh možnosti, ki so za izvedbo uspešne propagande (radio, tisk, slike itd.).

Ob koncu je zbor izvolil novo vodstvo. Za predsednika društva je bil ponovno izvoljen Tone Čuk, za podpredsednike: Andrej Arko, Janez Rigler in Jože Maver, za tajnika Dušan Oražem, blagajničarka društva pa bo Marija Andoljšek. Načelnika sta Saša Bižal in Nada Smole.

-ja

Iz Petrine na tečaj v Kočevje

V želji, da si osvoje osnovno znanje iz motoriziranosti, cestno-prometnih predpisov in elektrike, so posamezni člani AMD pokazali pohvale vredno poštvalnost. AMD je organiziralo lani tečaj za šoferje-amaterje. Odziv je bil ve-

lik. Odbor ni pričakoval, da bi se v tečaj prijavili ljudje iz oddaljenih krajev, vendar so se.

Anton Kosmačič, Franc Turk, Anton Adlešič, Zdravko Turk — doma iz Štalcerjev in Ivan Klepec, doma iz Rogatega hriba, so oddali na tečaj 11 km. Tečaj obiskujejo redno, ne glede na vremenske prilike. Običajno se pripeljejo s kolesi; ko je bil sneg in poledica, pa so prihajali peš. Izredno željo in trdno voljo ima brez dvoma Stane Bratuš, uslužbenec LM Petrine. Redno prihaja dvakrat tedensko na tečaj iz 29 km oddaljenega kraja. Vsi imenovani tovarši so disciplinirani. Redno obiskujejo tečaj in so lahko vzor ostalim tečajnikom. Njihova poštvalnost je vredna pohvale in naj bo vzpodbuda ostalim, ki klonijo pred prvo oviro.

L.

Dve vprašanji - dva odgovora

V zvezi s prestopom Poldeta Sterleta in Cveta Mačka iz AMD »Zdravko Vrhunec« v AMD Kočevje je bilo mnogo šušljanja in izjav posameznikov, da je AMD Kočevje kupilo oba tekmovalca in slično. Na letni skupščini društva so o tem razpravljali. Da bodo bralci »Novice« in ljubitelji motošporta pravilno seznanjeni s to zadevo,

objavljamo to, kar smo zvedeli.

Predsednik AMD Kočevje Alojz Drogenik nam je dal tole pojasnilo:

»O kupovanju tekmovalcev je nesmiselno govoriti. Na izredno željo obeh že imenovanih je upravni odbor sklenil, da v sporazumu z AMD »Zdravko Vrhunec« uredi prestop Sterleta in Mačka v naše društvo. Dosežen je bil soglasen sporazum. Prestop oz. prepis je bil dovoljen in odobren od AMZ Slovenije. S tem mislim, da je dovolj jasno, da govorice o kupovanju ne utemeljene in nesmiselne.«

Na vprašanje Poldeta Sterletu: »Kaj je bil vzrok, da sta z Mačkom prestopila v AMD Kočevje?« je odgovoril:

»Predvsem to, ker AMD »Zdravko Vrhunec« zaradi raznih težkoč ni mogel omogočiti tekmovalcem nastopov na prireditvah. Po temeljitih preudarku z Mačkom sva ugotovila, da je AMD Kočevje eno izmed najboljših društev v Sloveniji, kjer vladajo res zdrave razmere. Poleg tega je kočevsko društvo plačalo popravila motorja AJS 350 cc in Norton 500 cc s priklopi; s tem sta motorja prešla v last društva. Najin interes z Mačkom je samo ta, da se nama omogočijo nastopi na tekmovaljih. Te možnosti so nama, kot tudi ostalim tekmovalcem društva, v polni meri omogočene.«

Za smeh in dobro voljo

Za mal' denarja...

Bila je velika suša. Pobožne žene so začele zbirati denar in ga nesle župniku s prošnjo, naj bi bral maše, da bo začelo deževati. Ker pa je bilo zbranega denarja bolj malo, je župnik dejal ženicam: »Tako, za malo denarja je malo muzike, zato bo tudi dežja bolj malo.«

Brez skrbi

— Dragi Tone, nikar ne pij toliko alkoholnih pijač. Ali ne veš, da se pitje podeduje. Misli vendar na svoje otročičke!

— Brez skrbi, Franca, Vem, da se to podeduje, ampak pogled, deset otrok imam, koliko pa vendar pride na vsakega?

ZAHVALA

Ob izgubi naše ljubljene mame FRANCESKE KOVAC, roj. Cimprich iz Srednje vasi pri Dragi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so sočustvovali z nami, nam gnotno pomagali, ki poklonili cvetje in jo v tolikšnem številu spremili na zadnji poti.

Se posebej hvala zastopniku okr. komiteja ZKS tov. Šobarju, občinskemu komiteju ZKS Sodražica, občinskemu odboru ZB Sodražica ter zastopnikom ostalih množičnih organizacij za venco, spremstvo in ganljive poslovilne besede. Najto-pleje se zahvaljujemo tudi godbi GZ Sodražica in pevskemu zboru iz Sodražice za številne pretresljive žalostinke.

žalujoči otroci

KINO

JADRAN, Kočevje: od 7. do 9. III. slov. film »Ne čakaj na majo«, 12. in 13. marca jugosl. film »Čevljički na asfaltu«, od 14. do 16. marca amer. barvni film »Mož iz Kolorada«.

LOŠKI POTOK: 8. in 9. marca amer. film »Selnja«, 15. in 16. III. amer. film »Pritiski Džok«.

PREDGRAD: 8. in 9. marca braz. film »Sinha Moca«, 15. in 16. marca amer. film »Prelomnica«.

DOBROPOLJE: 8. in 9. marca slov. film »Dolina miru«, 13. marca amer. film »Dolina nasilja«, 15. in 16. marca ameriški film »Kapetan Kide«.

DOM POČITKA, Ponikve: 14. marca amer. film »Dolina nasilja«.

KOČEVSKA REKA: 8. in 9. marca amer. barvni risani film »Pepelka«, 15. in 16. marca franc. film »Prepovedan sad«.

OSILNICA: 9. marca amer. film »Pekel pod ničlo«, 16. marca ameriški barvni film »Žena z neapeljskih ulic«.

RIBNICA: 8. in 9. marca ital. barvni film »Atila«, 15. in 16. marca amer. film »Velika ura«.

SODRAŽICA: 8. in 9. marca nem. film »Strup v zoološkem vrtu«, 15. in 16. marca nem. barvni film »Arena smelhe«.

PRODAM

Otroški športni voziček, dobro ohranjen, prodam, Kočevje, Trg svobode 32.

Kotiček za naše lovce

Nad meter dolg divji maček

Pred kratkim sta šla člana lov-ske družine Velike Lašče Vili Šrajer in Alojz Koprivec v gozd na lov za divjimi prašiči. Šla sta proti Dulam, ki ležijo med Vel. Laščami in Podpečjo. Po enurni hoji po gozdu sta opazila sledove divje-ga prašiča. Sled pa se je zaradi očujuge izgubila. Na drugi strani snega pa sta nato opazila sled div-je mačke. Prepričana sta bila, da

J. B.

ZBOR PLANINSKEGA DRUŠTVA KOČEVJE

V planinah oddih za vse!

Zadnjega februarja je bil redni letni občni zbor PD Kočevje. Udeležba članov na občnem zboru je bila, glede na prejšnja leta, prav dobra in je bil zbor sklepčen.

Predsednik Jože Kalan je orisal delo PD Kočevje v preteklem letu. Poleg ostalega je dejal: »Prebivalci Kočevja vse premalo hodijo ob sobotah in nedeljah v hribe, kjer bi se naučili svežega gorskega zraka in si odpočili živce.«

Kočo pri Jelenovem studencu je obiskalo v preteklem letu le 560 obiskovalcev. Povprečje na nedeljo je 26 prebivalcev ali pol odstotka prebivalcev Kočevja. Kje so vzroki za tako stanje? Poglejmo Ljubljano in mesta Gorenjske: ob sobotah in nedeljah so vsi vlaki polni planincev. V turistično naprednih državah (Avstrija, Švica) znajo ceniti planinarstvo in je ob nedeljah in praznikih v hrihah tako rekoč vse, kar leze in gre.

Hrib in gozd sta zelo potrebna fizičnim in umskim delavcem v to-varnah, delavnicah in trgovinah ter drugje, da se vsaj ob sobotah in nedeljah naučijo čistega zraka. Sedaj, ko tako naglo živimo, ko je vse motorizirano in trpijo srce, živci in možgani, se počitek v hrihah močno prikaže; tam pa tudi pozabimo na vsakdanje skrbi, ki ta-rejo nas dolnce.«

Tov. Kalan je govoril še o na-logah, ki čakajo novi odbor v letu 1958 in opozoril zlasti na nasled-nje: urediti Ledeno jamo (stopni-

je sled stara 1—2 uri. Lovec Ko-privec je šel s svojim jazbecarjem po sledi, medtem ko je tov. Šrajer ubral pot ob robu gozda. Bil je na pravi poti.

Po kakih 100 m poti je zapazil med skalami velikega divjega mač-ka, ki se je začel umikati. Zelo lep pogled je bil na zver, ki je v naših gozdovih in sploh v Evropi zelo redka. Pri umiku je divji mač-ek obšel neko jama, v premera približno 100 m. Toda zaman. Od nasprotne strani jame je tedaj pri-tekel tov. Šrajer. Maček je skočil na visok hrast ter se krčevito opri-el debela. Pa tudi puhaj je proti psu, ki je obkrožal drevo. Lovec Šrajer je dvignil puško, pomeril na mačka zadel s kroglo skozi srce. Maček je padel na tla.

Tak je bil konec krvoločne zve-ri, ki dela veliko škodo med zajci in mlado smradjo. Za oba lovca je bil to velik uspeh, ki sta ga pro-slavila s slikovko, ki sta jo k sreči imela pri sebi.

Ko sta lovca prišla v Lašče, se je okoli njunega plena zbralo pre-cej ljudi iz Lašč in okolice. Ljudje so gledali krasni eksemplar 1 m in 10 cm velikega divjega mačka, ki je bil tako hudega, skoraj grozne-ga pogleda (kot pravi Fran Erja-vec v svoji knjigi), da se ženske skoraj niso upale blizu.

Tov. Šrajer, ki je znan kot do-bber zobar, se je sedaj izkazal tudi kot dober lovec. K temu uspehu mo iskreno čestitamo. Naj mu bo lovska sreča še naprej tako na-klonjena!

J. P.

Na lovu

Lovska iz Rašice

Sedel sem v zakajeni gostilni na Rašici in prišuškoval lovskemu po-govoru. Izmed mnogih zanimivih dogodkov, ki sem jih slišal od iz-kušenih lovcev iz naše okolice, bom opisal samo enega.

Starejši raški lovec je sedel v kotu, da sem ga komaj videl sko-zi oblake cigaretnega dima. Na-slonil se je na mizo in na vpraša-nje mlajšega lovca, kako je bilo kaj na lovu, je začel pripovedova-ti: »Že v soboto smo se dogovorili, da pojedemo v nedeljo zjutraj na lov. Zvečer sem očistil puško in jo pregledal, da ne bi bilo kaj narobe. Zgodaj zjutraj sem skupno z drugimi lovci odrinil proti Kraju (raški gozd). Preden smo zavili v gozd, sem se odcepil od drugih in jo mahnil proti »Pečnikom talu«. Moja pisca Bistra je bila zelo ne-mirna in zdelo se mi je, da se mi bo sreča nasmehnila. Z rane sem potegnil puško in se tiho plazil

skozi goščavo proti veliki jasi. Na velikim grmom je nekaj zašumelo. Spustil sem Bistro in kot nora je planila proti grmu. Tedaj se je zgodilo nekaj nenavadnega. Izza grma se je proti psici zakadila ve-lika srna in nato bežala v nasprot-ni smeri od grma. Bistra seveda za njo. Zvita srna se je namreč zbala za svoja dva mladiča, ki sta bila za grmom, zato je hotela spre-meniti smer psici, saj bi v nasprot-nem primeru lahko zadušila obe mladi smlici, ki nista mogli bežati. Ta dogodek, je nadaljeval lovec, »me je zelo presenetil. Vesel sem se vrnil domov, saj sem doživel do-godek, ki ga ne bom tako hitro po-zabil.«

Vsi gostje v gostilni so molčali in zdelo se mi je, da v mislih sko-pajo: »Ali je resnica, ali je samo lovška?«

ZANIMIVA LOVSKA DOGODIVŠČINA

Bilo je zadnjo nedeljo v januar-ju, ko se je Ivan Marinič, član lov-ske družine Velike Lašče, odpravil v zasnežene gozdove za divjimi pra-šiči. Sreča pa mu dolgo ni bila mi-la. Šele nekje pod Bukvicem je za-pazil sledove, pa ne prašičeve, tem-več divje mačke. Ta roparica je ta-ko redka pri nas, da ga je prav to spodbudilo, da jo je začel zasledo-vati.

Ko je prehodil kakih 60 metrov, je opazil divjo mačko, ki je bežala med drevjem. Že je dvignil puško, ko je pod nogami zapazil majhno odprtino, v katero se je usipal sneg. Odkočil je nazaj, kajti spoznal je, da se nahaja tik pred Jančjo luk-njo, več deset metrov globokim pre-padom, čigar robove je zametla snežna burja. Ker je bil lovec pri-seben, se je obvaroval nevarnosti, da ni padel v prepad. Dvignil je puško in pogodil divjo mačko s prvim strelom, čeprav je bila ro-parica precej oddaljena. Roparica je bila srednje velika. Lovec je na svoj plen zelo ponosen. Strelil pa je tudi koristno delo, ker je prav go-tovo rešil mnogo zajcev.

-P-

Zivljenjepi

»Tovarišica Nada, prosim za vaš življenjepis.«
»Zakaj ga pa rabite, tovariš se-kretar?«
»Poročil bi se rad z vami.«

»Če si Vaš sosed še vedno izposoja »Novice« pri Vas, mu svetujte, naj si z dopisnico ali osebno naroči »Novice« pri upravi lista. Naš na-slov je: »Novice«, Kočevje, poštni predal 39.

Naš obveščevalec

KOLEDAR

Sobota, 8. marca — Janez
Nedelja, 9. marca — Franciška
Ponedeljek, 10. marca — 40 muč.
Torek, 11. marca — Kristof
Sreda, 12. marca — Gregor
Četrtek, 13. marca — Kristina
Petek, 14. marca — Matilda

SPOMINSKI DNEVI

8. marca 1943 so slovenske žene v Ljubljani prvič množično prazno-vale mednarodni ženski dan. Po vsem mestu so bili raztreseni listki, ki so pozivali žene v boj proti oku-patorju. Tega dne so žene zbrale mnogo obleke, hrane in drugih stvari za partizane.

11. marca 1917 je bil začetek revolucije v Rusiji. Petrograjski ko-mite boljševikov je izdal poziv za sestav prve revolucionarne vlade.

GIBANJE
PREBIVALSTVA

DOLENJA VAS

Rodila je Bojce Franciška, gospo-dinja iz Dolenje vasi 112 — dečka Jočeta.

RIBNICA

Rodila je Zobec Julijana, gospo-dinja iz Goriče vasi 74 — dečka Jočeta.

LOŠKI POTOK

Umrila je Košmerlj roj. Knavs Antonija, preužitkarica iz Retij 89, stara 78 let.

DOBROPOLJE

V ljubljanski poročnišnici je ro-đila Strnad Magda, gospodinja iz Zdenске vasi 5 — dečka Milana.
Umril so: Kavčič Adolf, upokoje-nec iz Doma počitka Ponikve, star 71 let, Markelj Alojzija roj. Bobnar, socialna podpiranka iz Doma počitka Ponikve, stara 96 let, Za-krajšek Marija, kmetovalka iz Konopolj 19, stara 60 let in Suštar Franc, preužitkar iz Podgorice 9, star 78 let.

KOČEVJE

Poročila sta se: Zlojed Marjan, rudar iz Kočevja, Roška c. 27, star 33 let in Banič Anica, nameščenska iz Kočevja, Roška, cesta 27, sta-ra 26 let.

Rodile so: Vidrih Ana, gospodi-nja iz Kočevja, Podgorska ul. 45 — deklico Ireno, Hozjan Barbara,

Iz naših krajev

NAM PIŠEJO

Papeži in njeni problemi

»VESELI PLANŠARJI« BODO PRISLI

Papeži so manjša vas v bližini Črniče. Tu so bili ljudje za časa narodnoosvobodilne vojne na straži osvobodilne vojske, danes pa so zavedni člani SZDL. Organizacija SZDL je dobila tu pravo mesto ter pravilno usmerja pot pri reševanju problemov za napredek svojega kraja.

Na obnem zboru Socialistične zveze so med drugim govorili tudi o popravilu gozdnih in vaških poti. Za vaše poti bo krajevni odbor zaprosil občino za denarno pomoč. Potrebnovali bi kakih 600.000 din. Govorili so tudi o asanaciji vasi. Dogovorili so se, da bi letos uredili vsaj glade vode za vas Bezgarj. Tu nosijo vodo 1 km daleč in večinoma na glavi, nad vasio pa je studenček, ki bi zadostoval za potrebe cele vasi. Urediti bi bilo treba cisterno in napeljavo vode v vas, za kar bi potrebovali ca. 200.000 din. Nujno je potrebno urediti grobnice in mrtvašnice v Papežih in žurjah, ki so popolnoma razpadle. V ta namen bodo prispevali les in

delo, potrebovali pa bodo tudi ok. 100.000 din za najnujnejše denarne izdatke pri tem delu. Na dnevnem redu je bilo tudi vprašanje odkupa mleka. To je resen gospodarski problem celotne občine Osilnica. To bi bilo treba reševati skupno z bivšo občino Plešče, ki gospodarsko spadata skupaj. Iz celotnega območja bi se verjetno doseglo dnevno do 1000 litrov mleka. Ali se ne bi dalo to urediti tako, da bi mleko odkupila mlekarna v Fari?

Potočani z velikim veseljem pričakujejo »Veseli planšarje«, ki bodo do 9. marca prišli gostovat v Loški potok. Nastopili bodo dvakrat. Potočani pravijo, da »Veseli planšarje« ni mogoče povabiti vsak dan. V veseljem razpoloženju čakajo na goste, ki jih večkrat razveseljujejo v radiu. Potočanom želimo, da bi se veselo zabavali ob poskočnih in okroglih višah, ki jih bodo iz svojih instrumentov izvajali fantje »Veseli planšarje«.

Nezadovoljni s pošto

Na raznih sestankih v vseh Poljanske doline smo že neštokrat razpravljali o dostavi pošte po vseh teh dolinah. Pošta prihaja z avtobusom dnevno v Stari trg. Za vse področje, ki šteje 25 vasi, pa je samo en pismoonoša. Razumljivo je, da ne more biti kos svojemu delu, da bi vsak dobil pošto pravočasno. Poštni okoliš je zelo velik — skoro 20 km. Vasi Čepelje,

Vimol, Kralji, Brezovica, Gornja Dolnja Podgora, Hrelin, Lazi, Vrt in Bilpa v zimskem času ostanejo brez redne dostave pošte in morajo ljudje sami hoditi po pošto v Stari trg. Zaradi tega bi bilo potrebno, nastaviti še enega pismoonoša. Ljudje si želijo, da bi časopise in drugo pošto bolj redno prejeli. Nekateri tukajšnji funkcionarji so se pozanimali na pošti v Kočevju za nastavitve še enega pismoonoše, vendar dotedaj glede tega še ni rešitve.

ZBOROVANJA

Na področju kočevske občine so bila doslej predvolilna zborovanja na Rudniku, v Stari cerkvi, Starem logu, Livoldu — v teh krajih je govoril republiški kandidat tov. Ivan Maček-Matiša, ter v Koprivniku, kjer je volivcem govoril kandidat za Zvezni zbor proizvajalcev živko Bernot. Predvolilna zborovanja so lepo uspela.

ko smo govorili o komunalnih problemih, ki tarejo Loški potok. Potem je bila beseda o vodovodu, popravilu gozdnih poti, o gozdnih takсах itd. Volivci so bili z odgovori kandidata Haceta zadovoljni.

Potočani si žele še podobnih zborovanj in sestankov. Prepričani smo, da bodo omenjeni tovariši še prišli v našo sredo.

Naročajte zbirko „Prešernove družbe“

Ob koncu leta bodo

ČLANI PREŠERNOVE DRUŽBE prejeli za redno članarino 320 din, pet, za 550 din pa celo 7 knjig. Ena izmed njih je

KOLENDAR PREŠERNOVE DRUŽBE

ki je že doslej s svojim pestrim in aktualnim izborom prispevkov z vseh področij človeške dejavnosti in izpod peres najboljših piscev ena izmed najbolj priljubljenih in nepogrešljivih knjig slovenskih domov. Uredništvo koledarja si bo prizadevalo, da si to priznanje še utrdi. Tudi za prihodnje leto si je že zagotovilo sodelovanje najboljših avtorjev tako z leposlovnega kot s poljudno-znanstvenega in družbenega področja. V koledarju bo tudi obilica praktičnih navdihov s področja gospodinjstva, tehnike za domačo uporabo, zdravstvenih nasvetov, poleg tega pa mnogo zabavnega gradiva, pisanih in risanih šal ter

vsakovrstnih zanimivosti. Bogat slikovni material bo tudi v tem koledarju kar najskrbneje izbran.

Pohitite z vpisom! Člane vpisujejo poverjeniki Prešernove družbe, ki so skoraj v vseholah in večjih podjetjih, vse knjižarnice, podružnice »Slovenskega poročevalca« in »Ljudske pravice« in uprava v Ljubljani, Erjavčeva cesta 14 a.

IZPLAČILA ZA NEZGODE

Za nezgode, ki so se pripetile v podjetjih kočevske občine, je lani Zavod za socialno zavarovanje samo za bolovanja nad sedem dni izplačal 4.253.735 dinarjev.

Z nožem si je vzel življenje

V soboto, 1. marca, se je po Sodrski in Ribniški dolini hitro raznesla vest da si je iz neznanih vzrokov vzel življenje 29-letni Jože Lesar, doma iz Gorenjih lazov, v občini Sodražica.

Jože Lesar se je v soboto, 1. marca, odpravil od doma. S seboj je vzel dobro nabrušen kuhinjski nož, seveda tako, da ni tega nihče opazil. To je bilo v dopoldanskih urah. Iz Gorenjih lazov je odšel po poti proti Slatniku. V samotnem kraju, kjer je bil prepričan, da ga ne bo nihče motil, je vzel nož in si ga zarezal v vrat od enega kraja do drugega. Baje si je prerezal tudi žile na roki. Imel je še toliko moči, da se je zavlekel v grm in tu izkrmavel.

Kaj je bilo vzrok samomora mladega fanta, nam ni znano. Pomanjkanje gotovo ne, saj je živel na posestvu ki bi lahko preživel ne samo štiri člane, kolikor jih je živel sedaj na posestvu, ampak naj-

PRIPOROČAJO »NOVICE«

Fantje, ki služimo vojaški rok v Čadku, se veselimo skorajšnjega snidenja z domačimi kraji. Dve leti pri vojakih sta bili precej dolgi, vendar smo se večkrat kratkoročno sili z branjem »Novice«, ki smo jih vsak teden težko pričakovali. Zato priporočamo vsem, ki imajo koga od svojih pri vojakih — fanta, sina ali moža, da jim čimprej naročijo priljubljeni teden »Novice«.

Pošiljamo tople pozdrave v našo domovino. Alojz Andoljšek, Jože Dolšak, Alojz Gornik, Anton Erčulj, Alojz Žilindra, Pavel Černe, Vinko Merhar, Maks Žunec, Stefan Adamič, vsi iz Čadke, Srbija.

Anketiranje članov Zveze borcev

Zadnjega februarja so se zbrali delegati krajevnih odborov Zveze borcev iz vseh krajev dobrepoljske občine na letni občni zbor Zveze borcev. Udeležba je bila zadovoljiva. Kot gost je prisostvoval zboru tudi predstavnik Okrajnega odbora ZB Ljubljana.

Predsednik Občinskega odbora ZB Stanko Strah je podal izčrpan poročilo o delu odbora v minulemu letu. Blagajnik je v svojem poročilu navedel, da je imel Obč. odbor ZB lani 500.000 din dohodkov. Tudi izdatkov je bilo precej, saj so morali za spomenik padlim borcem odšteti nekaj sto tisoč dinarjev. Trem članom je bila dodeljena pomoč v znesku 15.000 din. V blagajni je ostalo še 60.000 din, ki jih bodo porabili za dokončno ureditev grobišča padlim borcem. To delo mora biti opravljeno do 17. maja, ko ima občina Dobropole svoj praznik.

Poročilo predsednika je dalo dovolj snovi za razpravljanje. Med drugim so govorili o liku člana Zveze borcev, o sodelovanju Zveze borcev z ostalimi množičnimi organizacijami itd. Razpravljali so tudi o nekaterih nejasnostih v organizaciji v Strugah in sklenili za deveto čimprej razčistiti.

Razprava je prinesla precej dobrih zaključkov, predvsem pa sklep, da je treba takoj začeti z anketiranjem članov ZB glede njihovega zdravstvenega stanja.

Požarno - varnostni teden

Da bi bil v celoti izvršen program požarno-varnostnega tedna, ki ga je sprejel Izvršni odbor Gasilske zveze Slovenije, skupno z zastopniki množičnih organizacij, je dolžnost vseh občinskih gasilskih zvez, društev ter članov naše gasilske organizacije. Požarno-varnostni teden mora priti do polnega izraza ne samo v dnevi požarno-varnostnega tedna, ampak tudi v

Zborovanja v kočevski občini

8. marca ob 19. uri bo v osnovni šoli v Mozlju predvolilno zborovanje za volivce iz Mozlja, Rajnola in Podlesja.

9. marca ob 10. uri dopoldne bo v osnovni šoli v Osilnici predvolilno zborovanje za vse volivce iz območja bivše občine Osilnica.

15. marca ob 17. uri bo v dvorani kina v Kočevski Reki predvolilno zborovanje za volivce iz Kočevske Reke, Borovca, Koč, Primožev, Mckrega potoka, Novih Lazov, Morave, Rogatega hriba,

Ograje, Zdhovega in Stalcarjev. 16. marca ob 10. uri dopoldne se bodo zbrali na predvolilno zborovanje v združnem domu v Banja Ioki volivci iz Banja Ioke, Maverca, Brstnika, Dolnje in Gornje Brige in Bilpe.

16. marca ob 14. uri je sklicano predvolilno zborovanje v Prosvetnem domu v Fari in sicer za volivce vasi bivše občine Vas-Fara.

16. marca ob 14. uri bo v dvorani kina v Predgradu predvolilno zborovanje za volivce iz vasi: Predgrad, Dol, Laze in Jelenja vas.

16. marca ob 10. uri dopoldne bo v osnovni šoli v Vimolju predvolilno zborovanje za volivce iz vasi: Vimolj, Kralje, Čepelje, Knežja lipa, Spodnji log in Nemška loka.

18. marca ob 19.30 uri bo v šolskem domu v Kočevju veliko predvolilno zborovanje za volivce Kočevja in Mahovnika.

Na predvolilnih zborovanjih v omenjenih krajih bodo govorili zvezni in republiški kandidati.

Poleg teh predvolilnih zborovanj bo 10. marca v Kočevju veliko predvolilno zborovanje mladih volivcev in sicer ob 17. uri popoldne v dvorani kina »Jadrane«. Zborovanja se bodo udeležili mladinci iz Kočevja in okolice.

Ob tednu gasilstva v Dobropolju

V minulem tednu se je na Vidmu sestel pripravljajni odbor pri Občinski gasilski zvezi Dobropole — skupno z množičnimi organizacijami, kjer so napravili program propagandnega dela v Tednu gasilstva. Program obsega naslednje: funkcionarji Občinske gasilske zveze bodo obiskali podjetja in zadruge ter se s kolektivni pogovorili o varnostni službi;

prostovoljna gasilska društva bodo v tem času pregledala v svojih požarnih rajonih vse kurilne naprave;

v osnovnih šolah in gimnazijah bodo učenci pisali naloge o gasilstvu. Najboljše naloge bodo nagradili. Obč. gasilska zveza bo po-

delila štiri nagrade za najboljše naloge iz osnovnih šol, Okrajna gasilska zveza pa bo podelila eno nagrado

Predvideno je, da bo v mesecu marcu predvajanih več dokumentarnih filmov in sicer na Vidmu ter v Strugah in Kompoljah.

V Tednu gasilstva bodo imeli upravni odbori PGD razširjene seje, na katere bodo povabili tudi mladino. Z mladimi se bodo pogovarili o vključevanju mladine v gasilsko organizacijo in SZDL. Pogovorili se bodo tudi o udeležbi gasilcev na volitvah v Zvezno in Republiško skupščino — 23. marca.

Posebna komisija štaba operativne Občinske gasilske zveze bo 9. marca pregledala gasilsko opremo in naprave ter delo gasilcev po vseh društvih.

Ker bodo v tem času občni zbori odborov SZDL, je prav, da bi se o nalogah in pomenu požarno-varnostnega tedna pogovorili tudi na teh zborih.

IZ STAREGA IN NOVEGA KOTA

Tudi gasilci v Starem in Novem kotu so že imeli letni občni zbor. Ker je bilo društvo šele pred kratkim ustanovljeno, so kar brez volitev potrdili dosednji upravni nadzorni odbor in je zato stari odbor prevzel skrb za vodstvo društva tudi v tem letu. Na obnem zboru sta bila tudi predstavnika Občinske gasilske zveze Sodražica tov. Dulmin in Kordiš. Dala sta svoje pripombe na pomanjkljiva poročila, ki so jih podali funkcionarji društva.

Iz poročila predsednika PGD je razvidno, da je imelo društvo težave, ker nimajo še potrebne gasilske opreme.

Odbor je imel dve seji in dva sestanka z vsemi gasilci na področju društva. Gasilci so se zahvalili za pomoč, ki jo je nudila njihovu društvu bivša ObGZ Draža-Loški potok. Z njihovo pomočjo so si nabavili brizgalno.

Člani upravnega odbora so obljubili, da se bodo bolj potrudili in bodo tako na prihodnjem obnem zboru pokazali lepše rezultate dela. Naj se omenimo, da ima društvo sedaj že 35 operativnih članov. Tudi s članarino so na tekočeni.

Beseda o Ciganih

Večkrat beremo v tem ali drugem časopisu o Ciganih, ki se potikajo sem in tja po vaseh. Tako tudi pri nas v Polomu ne mine teden, da ne bi videli večkrat na teden Ciganov, ko gredo skozi vas. Po vasi prosičajo in seveda tudi kaj izmaknejo, če se za to ponudi priložnost. S seboj vodijo svoja kldjusea, ki tudi potrebujejo kaj za pod zob. Cigani se navadno ustavijo na koncu vasi in čakajo na mrak. Tedaj gredo na »akcije« po senklah. Zadnjič se je zgodilo, da so pri vasi Seč Cigani ustavili svojo »brigado«. Najprej so s tujim senom nahranili dva konja, potem pa so si naložili sena še na voz in

tebi nič meni nič odšli svojo pot. Odkod so bili ti Cigani, ni znano. Ljudje menijo, naj bi Ciganom dodelili stalno bivališče in zaposlitev. Če bodo delali, jim ne bo prišlo na misel pohajkovanje in delati škodo ljudem.

H. T.

1010 DELOVNIH NEZGOD

Lani je bilo samo v občini Kočevje 1010 delovnih nezgod. Na Rudniku 265, Kmetijsko-gozdarskem posestvu 413, pri »Zidarju« 73, na posestvu »Sneznike« v Kočevski Reki 66, v »Ključavničarstvu« 41, pri »Avtu« 24, »Elektro« 10 itd.

JOSIP JURČIO

JANKO KERSNIK

PIRIREDIL EDO ROBLEK

RISE MILAN BATISTA

49. Takrat v Zagorju še niso kopali premoga, ki je danes življenjske važnosti za ta kraj. Pomembno pa je bilo Zagorje kot savsko pristanišče. Vse blago, namenjeno za Gorenjsko, so izkrcali tukaj in ga nato preko Izlake in Trojan prepekljali z vozm v Kamnik, Kranj in drugam. Sava je bila tedaj najvažnejša prometna žila, ki je povezovala ves Balkan.

50. Zato ni čudno, če so v tem času cvele v Zagorju gostilne: Saj se je vsak pošteno okrepčal in založil, preden je odšel na dolgo pot po Savi. Na spodnjem koncu Zagorja, tik ob Savi, je stala gostilna, ki je bila namenjena samo gosposkim gostom. Tja je proti večeru prišel nek tujec v francoski opravi. Ostirju se je zdel znan, nekje sta se že morala srečati.

51. Gospodu Brnjaču — za tega ga je gostilničar spoznal — ni bilo to srečanje nič kaj pri sreč. Pred več leti mu je gostilničar Medved v Celju posodil precejšnjo vsoto denarja, ki ga je Brnjač podtaknil Nandetu-Grog, da ga je lahko spravil s pota in mu prevzel njegovo dekle. Denarja pa Medvedu ni vrnil, ampak ga je raje pustil pri raznih drugih gostilničarjih — kako, to je menda vsakomur jasno.

52. Gropa je po tistem dogodku v Celju moral v vojsko, kjer je prišel pod Brnjačevo komando. Tu mu ni bilo zdržati, zato je dezertiral in postal rokovernjač.

Da srečamo Brnjača sedaj v francoski opremi, se nam pri njegovem značaju ne more zdeti čudno. Tudi se ni več pustil zmerjati za Brnjača, sedaj je bil Ver-nazz.